

Икономисти на БАН: Бюджет 2015 предлага високо ниво на безработица

15 Декември 2014 | 16:56

Прочетено – 3141

София /КРОСС/ Бюджет 2015 не предлага политики, които да променят заетостта у нас - тя остава стагнираща и с високо ниво на безработицата. Залага се преди всичко на социалното подпомагане и на политиката на доходите, което не е философията, която ще изстреля икономиката ни в друга посока. Това заявиха експертите от Института за икономически изследвания при Българската академия на науките по повод приетия на първо четене проект за закона за бюджета в парламента. Според тях с повишаване на доходите за сметка на задлъжняването няма как да тръгнем в друга плоскост на развитие.

Заетостта през 2015, 2016 и 2017 г., според средносрочната бюджетна рамка, ще се променя съответно с 0.5, 0.9 и 0.7 процента, което означава, че тя ще се запази на равнището от около 3 млн. заети, колкото е била и през 2010 г., посочи проф. Искра Белева. За сравнение на оскъдните политики в тази област тя изтъкна, че в предкризисния период - през 2008 г., заетите у нас са били малко над 3.4 млн. човека. Прогнозата за догодина е новозаетите да са около 15 хил. българи, което няма как да промени пазара на труда. Той ще остане в кризисна ситуация и догодина, подчерта проф. Белева.

Учените не видяха добри стъпки и по отношение на социалната политика. Бюджет 2015 не е социален, а по-скоро консервативен, изтъкна проф. Васил Цанов. Според него заложените рестрикции няма да доведат до съществено подобряване в социалната сфера. Като пример за това той посочи намаляването с 10% на средствата за заплати в

публичната сфера. Говорим единствено и само за съкращаване на хора в администрацията, така че, ако броят им е по-голям, би могло да доведе и до повишаване на заплатите на заетите в публичния сектор, но нищо друго, коментира проф. Цанов.

По думите му подобрене в политиката на доходите има само за една категория - пенсионери. За сметка на това средствата за социални грижи и други трансфери към домакинствата са или замразени на старите нива, или се намаляват. В сферата на регионалната политика проф. Стефан Иванов отбеляза, че докато бюджетите от 2008 до 2012 г. са били силно централизирани, то в последните два, както и в проектобюджета за 2015 г. се вижда плавно увеличение на средствата, разпределяни от общините. За догодина се предвижда на общините да бъдат дадени около 100 млн. лв. повече, но от тях 78 млн. лв. са в сферата на делегираните държавни дейности, в които общините имат ограничени правомощия, посочи той. И добави, че това не е основание да смятаме, че така очакваната децентрализация към местните власти ще се случи през 2015 г.

Въпреки критиките в социалната сфера, като цяло Бюджет 2015 може да бъде оценен положително, заключи проф. Митко Димитров - Директор на Института за икономически изследвания при БАН. Като основание за това той посочи връщането към принципа за бюджетен дефицит в рамките на 3% от БВП. Постигане за финансовото министерство е фактът, че не се надвишава тази граница, което е добър сигнал за бизнеса у нас и за инвеститорите в чужбина. Сигнал, който показва, че България иска да я смятат за стабилна в макроикономически план, подчерта проф. Димитров. Независимо от това, за него неблагоприятните процеси и тенденции в средата остават.

Притесненията ми идват от това, че не се излиза от досегашните схеми, и основно - не се предлагат мерки за повишаване на събираемостта от ДДС, митнически такси и акцизи, подчерта проф. Димитров. Не се използва и програмното бюджетиране, макар че се декларира от държавата от повече от 10 години и се смята за реален измерител на ефективността от работата на една структура или прилагана политика.

Прочети цялата статия тук: <http://www.cross.bg/byudzhnet-dimitrov-povishavane-1444210.html#ixzz3M2pQL29Y>

Институтът за икономически изследвания при БАН представя доклад за Бюджет 2015

15 Декември 2014 | 11:28

Прочетено - 2965

/КРОСС/Институтът за икономически изследвания при Българската академия на науките представя днес доклад за бюджет 2015 на държавата.

В аванс директора на Института проф. д-р Митко Димитров коментира пред Радио Пловдив ще се подобри ли бизнес климатът у нас, ще се вдигнат ли цените и ръст или намаление на безработицата ни очаква.

Относно критиките към Бюджет 2015, определен като бюджет на статуквото, нереконструктивен, консервативен, пица в кутия с двойно дъно и пр., проф. Димитров коментира: Положителен е фактът, че този бюджет успя или Министерството на финансите, респективно правителството, успяха да върнат бюджетния дефицит в 3-процентовата граница, т. е. това е сигнал за бизнеса и в България, и извън България, за потенциални инвеститори, че свръх дефицита от миналата година е било нещо случайно, т. е. страната продължава да бъде стабилна и това за мене е много важен сигнал и наистина заслужава да се отбележи. Понеже има различни оценки на значението на бюджета, аз искам пак да повтора - значи, това е сигнал за бизнеса, това е сигнал за средата за правене на бизнес в България, това не е отчет пред Брюксел, т. е. някой път се представя като ученици трябва да се отчетат пред учителката си, да не ги накаже и т. н. Не е това проблемът. Проблемът е за сигнала, който даваме на бизнеса в България и в света.

Това е положителен сигнал по този пункт иначе неблагоприятните процеси, тенденции в средата си остават. Няма да бъде основателно да очакваме някакъв много голям растеж. Растежът, както знаете, е в рамките на 1 %, т. е. почти незабележим и в този смисъл той не е достатъчен, за да окаже влияние върху доходите - нещо, което да се почувства върху заетостта, върху доходите. В този смисъл следващата година пак ще бъде подобна на сегашната по отношение на растежа, допълни проф. Митко Димитров

Той прогнозира стабилен, но нисък икономически ръст, който ще е под 3 %, и хората няма да могат да го почувстват като реално положително развитие. Едва при над 3-4 процента, ще се отрази върху доходите на хората и върху заетостта.

Прочети цялата статия тук: <http://www.cross.bg/signal-bulgariya-dimitrov-1444117.html#ixzz3M2nO8JHs>

Икономисти от БАН ще представят днес анализ на бюджета за 2015-а

публикувано на 15.12.14 в 09:07 / 204 преглеждания

БГНЕС

- Интервю на Борислава Борисова с проф. Митко Димитров

Възрастта при пенсиониране и сега не е ниска, заяви в ефира на "Преди всички" проф. **Митко Димитров**, директор на Института за икономически изследвания към БАН.

За дефицита в бюджета проф. Димитров каза:

Огромен е проблемът, че не се събират всички възможни приходи, които трябва да се събират. Това е задължение на Министерството на финансите.

Има дупка от 2 милиарда през последните години, само от несъбрано ДДС, в митниците също има 1-2 милиарда несъбрани средства.

За проблема на НОИ с недостиг на средства проф. Димитров посочи пенсиите за инвалидност, защото *поне половината от тях сега са нереалистични.*

Според Димитров държавните служители също трябва да плащат сами осигуровките си, за да бъде оздравена по-бързо пенсионната система.

Интервюто на Борислава Борисова с проф. Митко Димитров можете да чуете от звуковия файл.

2 млрд. лева от ДДС не влизат в хазната

15.12.2014 20:18 |

Близо 2 млрд. лв. от ДДС всяка година не влизат в хазната, а институциите не търсят решение на този проблем. Това каза проф. Митко Димитров от Института по икономически изследвания към БАН. Според него подобна е ситуацията и с постъпленията от акцизи, а събираемостта на приходите е основният проблем пред бюджета за 2015 г.

”Ако се съберат тези пари, вероятно само за една година дефицитът ще може да се вмести до заложения в Закона за публичните финанси таван от 2%”, каза Димитров. В бюджета за догодина е предвидено дупката в хазната да бъде 3%, като се планира всяка следваща година дефицитът да се свива с по 0,5 на сто.

Проф. Димитров разкритикува и намеренията на правителството да вземе нов дълг от 8,1 млрд. лв. „От опита на другите страни знаем, че когато правителствата започнат да увеличават дълга, този процес става безконтролен и може да доведе до големи проблеми в страната, която си позволява да го прави”, коментира той. Затова правителството трябвало да се опита да ограничи този процес.

Според проф. Димитров друг проблем в бюджета е, че не се прилага ефективно т. нар. програмно бюджетирание. То изисква разходите за министерствата и агенциите да бъдат обвързани с постигнатите резултати.

Икономистите от БАН са критично настроени и към политиките за пазара на труда, заложен в средносрочната бюджетна прогноза до 2017 г. Дотогава безработицата ще намалее само с 1,9%, или с 83 000 души, обясни проф. Искра Белева. Според нея

заетостта у нас ще остане стагнираща на фона на противоположните тенденции в Европа.

16. декември.2014 / 06:54

Проф. Митко Димитров: 2 млрд. лв. са несъбраните от държавата приходи за година

Постижение за финансовото министерство е фактът, че в проектобюджета за следващата година не се надвишава границата от 3 на сто дефицит. Това е добър сигнал за бизнеса у нас и за инвеститорите в чужбина, който показва, че България иска да я смятат за стабилна в макроикономически план, коментира в предаването „Под лупа” директорът на Института за икономически изследвания при БАН проф. Митко Димитров. Според него един от минусите в бюджета не се предлагат мерки за повишаване събираемостта на приходите.

Като цяло Бюджет 2015 може да бъде оценен положително, коментира в студиото на „Под лупа” проф. Митко Димитров – директор на Института за икономически изследвания при БАН. Като основание за това той посочи връщането към принципа за бюджетен дефицит в рамките на 3% от БВП.

Един от минусите на бюджета е, че не се предлагат мерки за повишаване на събираемостта от ДДС, митнически такси и акцизи, подчерта проф. Димитров.

Според проф. Димитров държавата не използва един много ефективен инструмент, какъвто е програмното бюджетирание, т.е. финансиране срещу резултати. Когато това се направи, дори за неспециалисти в сфери като здравеопазването, образованието и науката, ще стане ясно дали използването на бюджетните средства е било ефективно или не.

Бюджет 2015 бетонира ниската заетост, твърдят икономистите от БАН

Бюджет 2015 не съдържа политики, които ще подобрят пазара на труда в България. В резултат на това ще си останем с висока безработица и ниска заетост, обявиха от Института за икономически изследвания към Българската академия на науките (БАН).

"Заетостта през 2015, 2016 и 2017-та година ще се запази от около 3 млн. души, като през кризисната 2010 г.", посочи проф. Искра Белева. Тя припомни, че преди кризата - през 2008 година - заетите са били около 3,4 млн. души.

Според проф. Митко Димитров, директор на института, вдигането на минималната заплата догодина не е обосновано, защото икономиката буксува. Според него бюджет 2015, също както бюджетите от предишни години, показва сериозен проблем със събираемостта на приходите.

"Около 2 млрд. лв. от ДДС редовно не се събират. Митниците също не успяват да съберат достатъчно от акцизи и мита", заяви проф. Димитров.

Като друг проблем анализаторът посочи, че в България само се декларира, че се прави програмно бюджетирание. по думите му няма анализ какви са ефектите от вложения ресурс.

БАНКЕРЪ®

В Бюджет 2015 липсват сериозни промени, отчитат икономисти

Парламент Комисия по бюджет и финанси Представяне, обсъждане и приемане на законопроект за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет. Менда Стоянова Владислав Горанов Кирил Ананиев Румяна Тодорова

Положително е, че в проектобюджета за 2015 г. не се надвишава бюджетният дефицит от 3 процента, но липсват сериозни промени, не се залагат и политики за повишаване

на заетостта. Такава оценка дадоха на пресконференция в БТА професори от Икономическия институт в БАН, които традиционно дават своето мнение за проекта на публичните финанси за следващата година. Постигане за финансовото министерство е фактът, че не се надвишава границата от 3 процента на дефицита, но сме недоволстворени, че не се излезе от досегашната схема при съставянето на бюджета, заяви проф. Митко Димитров, директор на Института за икономически изследвания на БАН. Според Димитров от Агенция "Митници" и от ДДС биха могли да се съберат милиарди повече приходи и би трябвало политиките да го осъзнаят и да предложат решение. Не се използва програмното бюджетиране, макар че се декларира от държавата от повече от 10 години, каза проф. Димитров.

Проф. Искра Белева изрази опасенията си от твърде честите промени на проектобюджета и от факта, че не се залагат промени в политиките за увеличение на заетостта и намаляване на безработицата. Според средносрочната бюджетна рамка заетостта ще се променя през 2015, 2016 и 2017 г. съответно с 0,5, 0,9 и 0,7 процента, което означава, че тя ще се запази на равнището от около 3 млн. заети, колкото е била и през кризисната 2010 г. Преди кризата - в края на 2008 г. общо 3 417 000 са били заетите, посочи Белева. По думите ѝ това означава стагнация на пазара на труда.

Според проф. Белева в проектобюджета за 2015 г., политиката по заетостта не е сред приоритетните, по-скоро се залага на социалното подпомагане и на политиката по доходите. С повишаване на приходи за сметка задлъжняване няма как да тръгнем в друга плоскост на развитие, коментира професорът. Белева направи преглед на основните данъчни политики за стимулиране на заетост - преотстъпване за сметка на държавата на част от корпоративния данък в общини с висока безработица и облекчения за хората с най-ниски доходи и посочи, че те не са нови и не са достатъчни. Проф. Белева подчерта, че трябва да се направи задълбочен анализ доколко средствата от оперативната програма "Развитие на човешките ресурси" са помогнали за намаляване на безработицата и дали парите, насочени по този начин, са дали ефект. Това по думите ѝ ще даде по-добро планиране на средствата през следващия програмен период.

Проф. Васил Цанов коментира социалната политика в проектобюджета и заяви, че в тази сфера има консерватизъм и макар и да не е рестриктивен бюджетът за следващата година няма да даде съществено подобряване в социалната сфера. Цанов посочи, че намаляването с 10 процента на средствата за заплати в публичната сфера означава съкращаване на хора в администрацията. Ако броят на съкратените е по-голям, това би могло да доведе и до повишаване на заплатите на заетите в публичната сфера, каза Цанов. Той добави, че средствата за социални грижи и други трансфери към домакинствата намаляват.

Проф Стефан Иванов отбеляза, че докато бюджетите от 2008 до 2012 г. са били силно централизирани, то в последните два, както и в проектобюджета за 2015 г. се вижда плавно увеличение на средствата, разпределяни от общините. В бюджета за 2015 г. се предвижда на общините да бъдат дадени около 100 млн. лв. повече, но от тях 78 млн. лв. са в сферата на делегираните държавни дейности, в които общините имат ограничени правомощия, посочи професорът. Той добави, че се съмнява децентрализацията на общините да се случи при управлението на Владислав Горанов като финансов министър, защото, по думите му, той и заместникът му Кирил Ананиев са "централисти".

БАН: Най-големият проблем на Бюджет 2015 е събираемостта на приходите*

От началото на прехода хората, които вземат политическите решения в България, не правят опит да променят ситуацията, коментира проф. Митко Димитров

Бюджет 2015, също както бюджетите от предишни години, показва един сериозен проблем - събираемостта на приходите. Това заяви проф. Митко Димитров, директор на Института по икономически изследвания към БАН. Ежегодно учените правят преглед на бюджета между [първото](#) и второто му гласуване от парламента.

От началото на прехода хората, които вземат политическите решения в България, не правят опит да променят ситуацията, коментира проф. Димитров. Той призова политиците да признаят проблема и да предложат решение.

"Нашият бюджет има проблеми със събирането на средствата. Около 2 млрд. лв. от ДДС редовно не се събират. Митниците също не успяват да съберат достатъчно от акцизи и мита", заяви проф. Димитров. На фона на този проблем той смята парламентарните битки между партиите при дебатите за бюджета за "необясними".

Като друг проблем анализаторът посочи, че в България се декларира, че използваме програмното бюджетиране, но това не става на практика. При програмното бюджетиране използваният ресурс трябва да се съпоставя с резултатите, посочи той.

Митко Димитров посочи като положителни тенденции това, че финансовото министерство е планирало 3% дефицит, което било положителен сигнал към инвеститорите. Макар и със символични средства, има ориентираност към социалните проблеми, отчете той.

Проф. Искра Белева заяви, че реално в Бюджет 2015 няма политики, с които да се постигне обрат на пазара на труда и заетостта остава стагнираща, при високо равнище на безработица.

Бюджетът е консервативен по отношение на социалните дейности. Затова няма да има подобрене в социалната сфера, каза проф. Васил Цанов.

В отговор на въпрос за [планирания държавен дълг за 2015 г. от 8,1 млрд. лв.](#) проф. Димитров заяви: „За мен е особено тревожно увеличаването на задлъжнялостта на България през последните години, въпреки че все още сме страна, която процентно спрямо БВП е сред най-малко задлъжнелите. От опита на другите страни знаем, че когато правителствата започнат да увеличават дълга, този процес става неконтролен и може да доведе до големи проблеми в страната, която си позволява да го прави“.

„Не е положителна тенденцията да се увеличава дългът. Остава надеждата, че правителството следващата година ще се опита да не разширява този процес“, допълни той. Икономистът предположи, че една част от средствата ще останат в резерва като буфер.

Проф. Искра Белева допълни, че е тревожно отсъствието на идеи за мобилизация на вътрешни ресурси за повишаване на приходите, така че проблемите да се решат със собствени сили. В бюджета не виждаме идеи как до 2017 г. ще България ще започне да прави политики, които да завъртят нейната икономика, така че да намалим заемите, допълни тя. Само лихвите по дълга ще струват 1 млрд. лв., заяви тя, но се позова на чут коментар „по телевизията“.

Ситуацията в общините

Проф. Стефан Иванов коментира ситуацията в общините. Според него управляващите няма да продължат децентрализацията, а записаното в управленската програма, че ще се въведат

механизми за провеждане на собствена икономическа политика на общините, е грешно. „Те нямат отношение към икономическата политика като приходи, разходи и инструменти“, обясни икономистът.

В Бюджет 2015 г. темата за децентрализацията присъства случайно покрай политиката за развитие на регионите. Изводът е, че отношението към темата е несериозно, песимист е експертът. Той припомни, че към момента нищо не е станало с идеята част от данъка върху доходите на физическите лица да се преотстъпва на общините.

Той изрази безпокойство, че от 6 години държавните стандарти за финансиране на общинската администрация не са променени, въпреки повишението на минималната работна заплата през годините. Така кадрните хора или бягат, или се заемат с управление на проекти от еврофондове, с цел да имат допълнителни приходи. Основната задача на общините обаче е да предоставят социални услуги на гражданите, допълни той.

„Бюджетът за бедствия и аварии в актуализирания бюджет за 2014 г. е 120 млн. лв., 2015 г. - 70 млн. лв. Субсидията за капиталови разходи е увеличена с близо 10 млн. лв. за всички общини, но това става при нулево финансиране от европрограмите през 2015 г.“, предупреди проф. Стефан Иванов.

*Новината е актуализирана в 14.55 ч.

По статията работиха: автор [Надежда Бочева](#), редактор [Десислава Попова](#)

DarikNews.bg

Икономисти от БАН посочиха плюсовете и минусите на бюджет 2015

15 декември 2014 13:31 / обновена на 15 декември 2014 | Деница Иванова |

Дългът от 8.1 милиарда лева и увеличаването на задлъжнялостта е тревожна тенденция, а бюджет 2015 не дава политики, с които да се постигне обрат в заетостта - остава стагнираща и с високо равнище на безработица. Това е мнението на учени от Института за икономически анализ към БАН.

Директорът на Института проф. Митко Димитров заяви, че бюджетът може да бъде оценен положително заради свиването на дефицита. Според него плюс на финансовия документ е символичната ориентираност към социалните проблеми, но самият бюджет не е излязъл от досегашната схема.

Предвиденият дълг за 2015 от 8.1 милиарда лева обаче не беше коментиран на представянето на традиционния годишен анализ на БАН на бюджета между първо и второ четене. На въпрос на Дарик дали умишлено се пропуска този компонент от финансовия документ за догодина отговори директорът на Института за икономически изследвания на БАН проф. Митко Димитров: "Не е било умишлено. За мен е особено тревожно увеличаването на задлъжнялостта на България през последните години. От опита на другите страни знаем, че при едно такова успокоение, когато започне да се увеличава дългът, има момент, когато той става неконтролируем и може да доведе до големи проблеми".

По същата тема проф. Искра Белева заяви, че в обществото има консенсус, че увеличаването на дълга не е благоприятен факт. Тревожното според проф. Белева е както тенденцията, така и липсата на идеи за мобилизация на вътрешните ресурси за повече приходи, а се прибавяме към външни заеми, защото няма друг изход.

"Въпросът е, че не виждаме идеи до 2017 година в бюджета за това как ще се мобилизират вътрешните ресурси и как България ще започне да прави онези политики, които да завъртят нейната икономика", каза тя.

За прехвърлянето на по-големи правомощия и ресурси от централната към местните власти проф. Стефан Иванов пък заяви, че тандемът Владислав Горанов и Кирил Ананиев са централисти до мозъка на костите си и нямат светлоусещане за проблемите на поднационално равнище и ще направят всичко възможно да няма промени в сферата на децентрализацията.

Бюджет 2015 - консервативен и оскъден на политики за заетост

15.12.2014, Monday / 13:28

Бюджетът за следващата година е консервативен и не предлага политики за заетостта. Такава позиция изразиха днес учени от Института за икономически изследвания при БАН.

На пресконференция проф. Искра Белева от Института за икономически изследвания при БАН заяви, че проектобюджетът за 2015 г. се променя твърде динамично. Тя нарече бюджета за догодина - бюджет на оскъдни политики по заетостта. Стагнацията в заетостта ще се изразява в изменението и през 2015 г. с около 15 000 човека. В края на 2008 г., когато започна кризата заетостта беше 3,4 млн. Безработицата до края на 2017 г. ще е намалена с 1,9 % или 83 000 човека, отчете тя. Според нея пазарът на труда остава в кризисна ситуация, а политиката по заетостта не е сред приоритетите на бюджет 2015 г. За разлика такива са политиката на доходите и политиките на социално подпомагане.

По думите ѝ отсъстват нови идеи за промяна в пазара на труда, а фокусът е намаляване на младежката безработица. Бюджет 2015 г. не ни дава политики, с които да постигнем обрат в заетостта и тя остава стагнираща при доста високо равнище на безработица на фона на европейски тенденции, които са точно противоположно, заяви проф. Белева.

Бюджет 2015 г. е консервативен. Няма да има съществено подобрене в социалната сфера, каза от своя страна проф. Васил Цанов. Той коментира, че разходите за социално осигуряване и грижи нарастват много малко с няколко процента сравнение с тази година. Като се вгледаме по-дълбоко те са насочени главно в пенсиите. Предвижда се за догодина пенсията да се индексира по швейцарското правило и да се индексира с 1,9% средно. За част от населението това е положително, каза той.

Според проф. Митко Димитров, директор на Института за икономически изследвания при БАН, бюджет 2015 г. може да бъде оценен положително основно заради това, че Министерството на финансите е успяло да влезе в 3% дефицит. По думите му, обаче, бюджетът има проблеми със събирането на средства. Около 2 млрд. от ДДС не се събират. От акцизи и мита също не се събират доста средства. Според него все още не се използва реално като инструмент за контрол и провеждане на политики и реформи така нареченото програмно бюджетирание. Това означава, че разходите в отделните министерства, които получават пари от бюджета, имат разделение на няколко програми и ясно се вижда съпоставяне на ресурсите на хора и пари и резултатите. Това дава възможност да ли съответното министерство работи ефективно или не.

Проф. Димитров коментира и предвидения дълг за догодина в размер на 8,1 млрд. лв. като заяви, че е тревожно увеличаването на задлъжнялостта на България през последните години. Когато правителствата започнат да увеличават дълга има момент, когато този процес става безконтролен и може да доведе до големи проблеми за съответната страна. Не е положителна тенденцията да се увеличава дълга, остава надеждата, че догодина правителството няма да разширява този процес, посочи още той. Проф. Искра Белева също изрази мнение, че в обществото е налице консенсус, че увеличаването на дълга не е благоприятен факт.

Източник: БГНЕС

Икономистите от БАН за плюсовете и минусите на Бюджет 2015

15.12.2014 г., 15:35

Традиционно в края на годината икономистите на БАН представиха положителните и отрицателните аспекти на държавния бюджет за следващата година.

Предимство според тях е, че в проектобюджета за 2015 г. не се надвишава бюджетният дефицит от 3 на сто. Липсват обаче сериозни промени, не се залагат и политики за повишаване на заетостта, според основните изводи на експертите.

„Постижение за финансовото министерство е фактът, че не се надвишава границата от 3 процента на дефицита, но сме неудовлетворени, че не се излезе от досегашната схема при съставянето на бюджета”, заяви проф. Митко Димитров, директор на Института за икономически изследвания на БАН, цитиран от БТА.

Според него т Агенция „Митници" и от ДДС биха могли да се съберат милиарди повече приходи и би трябвало политиките да го осъзнаят и да предложат решение. „Не се използва програмното бюджетиране, макар че се декларира от държавата от повече от 10 години.”, посочи проф. Димитров.

Проф. Искра Белева изрази опасенията си от твърде честите промени на проектобюджета и от факта, че не се залагат промени в политиките за увеличение на заетостта и намаляване на безработицата.

„Според средносрочната бюджетна рамка заетостта ще се променя през 2015, 2016 и 2017 г. съответно с 0,5, 0,9 и 0,7 процента, което означава, че тя ще се запази на равнището от около 3 млн. заети, колкото е била и през кризисната 2010 г. Преди кризата - в края на 2008 г. общо 3 417 000 са били заетите”, посочи Белева. По думите ѝ това означава стагнация на пазара на труда.

Според проф. Белева в проектобюджета за 2015 г., политиката по заетостта не е сред приоритетните, по-скоро се залага на социалното подпомагане и на политиката по доходите. „С повишаване на доходи за сметка задлъжняване няма как да тръгнем в друга плоскост на развитие”, коментира професорът.

Белева направи преглед на основните данъчни политики за стимулиране на заетост - преотстъпване за сметка на държавата на част от корпоративния данък в общини с висока безработица и облекчения за хората с най-ниски доходи и посочи, че те не са нови и не са достатъчни.

Трябва да се направи задълбочен анализ доколко средствата от оперативната програма „Развитие на човешките ресурси“ са помогнали за намаляване на безработицата и дали парите, насочени по този начин, са дали ефект, добави тя. Това по думите ѝ ще осигури по-добро планиране на средствата през следващия програмен период.

Проф. Васил Цанов коментира социалната политика в проектобюджета и заяви, че в тази сфера има консерватизъм и макар и да не е рестриктивен, бюджетът за следващата година няма да доведе до съществено подобряване в социалната сфера. Цанов посочи, че намаляването с 10% на средствата за заплати в публичната сфера означава съкращаване на хора в администрацията. „Ако броят на съкратените е по-голям, това би могло да доведе и до повишаване на заплатите на заетите в публичната сфера”, каза Цанов. Той добави, че средствата за социални грижи и други трансфери към домакинствата намаляват.

Проф Стефан Иванов отбеляза, че докато бюджетите от 2008 до 2012 г. са били силно централизирани, то в последните два, както и в проектобюджета за 2015 г. се вижда плавно увеличение на средствата, разпределяни от общините.

„В бюджета за 2015 г. се предвижда на общините да бъдат дадени около 100 млн. лв. повече, но от тях 78 млн. лв. са в сферата на делегираните държавни дейности, в които общините имат ограничени правомощия”, посочи професорът.

Той добави, че се съмнява децентрализацията на общините да се случи при управлението на Владислав Горанов като финансов министър, защото, по думите му, той и заместникът му Кирил Ананиев са „централисти”.

Проблемът на всеки бюджет е, че не събира приходи, обявиха от БАН

Около 2 млрд. лв от ДДС редовно не влизат в хазната

15 дек 2014 14:08, Надежда Бочева

Бюджет 2015, също както бюджетите от предишни години, показва един сериозен проблем - събираемостта на приходите. Това заяви проф. Митко Димитров, директор на Института по икономически изследвания към БАН. Ежегодно учените правят преглед на бюджета между първото и второто му гласуване от парламента.

Професорът съобщи, че около 2 млрд. лв. от ДДС редовно не се събират. „Митниците също не успяват да съберат достатъчно от акцизи и мита”, заяви Димитров. На фона на този проблем той смята парламентарните битки между партиите при дебатите за бюджета за "необясними".

От началото на прехода хората, които вземат политическите решения в България, не правят опит да променят ситуацията, коментира проф. Димитров. Той призова политиците да признаят проблема и да предложат решение.

Друг проблем според анализатора е това, че в България се декларира, че използваме програмното бюджетиране, но това не става на практика. При програмното бюджетиране използваният ресурс трябва да се съпоставя с резултатите, посочи той.

Митко Димитров посочи като положителни тенденции това, че финансовото министерство е планирало 3% дефицит, което било положителен сигнал към инвеститорите. Макар и със символични средства, има ориентираност към социалните проблеми, отчете той.

Проф. Искра Белева заяви, че реално в Бюджет 2015 няма политики, с които да се постигне обрат на пазара на труда и заетостта остава стагнираща, при високо равнище на безработица.

Бюджетът е консервативен по отношение на социалните дейности. Затова няма да има подобрение в социалната сфера, каза проф. Васил Цанов.

Автор: Надежда Бочева

bgonair.bg

Проф. Гарабед Минасян: Не е хубаво да се тегли нов дълг

Друг е въпросът, че може би се налага, коментира икономистът

Публикувана: 20 ное 2014 | 11:30 От: Мариета Иванова

Не е хубаво да се тегли нов дълг до 3 млрд. лв. Друг е въпросът, че може би, се налага, коментира в Сутрешния блок на Bulgaria On Air проф. Гарабед Минасян. По думите му „налага“ също е относително понятие, тъй като „човек знае 2 и 200- може да свие или да отпусне малко повече колана“.

Той подчерта, че въпросът с дефицита на държавния бюджет и с емитирането на нов дълг, не е само фискален проблем.

„В условията на Централната банка, когато е фиксирала българския лев към външна валута, и тогава, когато БНБ няма право да провежда монетарна политика, т.е. да печата пари, това, което се прави и допускането на дефицита на държавния бюджет представлява монетарно действие или пускане на пари в обращение, което в случая би следвало да е функция на БНБ“, коментира Минасян.

Той коментира още, че при около 10.5 млрд. лева в обращение емитирането на нов дълг от 4.5 млрд. е реално 45% от парите в обращение. Икономистът коментира, че за разлика от преди, парите от новия дълг няма да бъдат използвани за покриване на външен дълг, а за пускането и в обращение или да се платят гарантираните депозити в КТБ.

Той допълни, че увеличаването на парите в обращение обикновено се случва, когато има ръст на БВП и подчерта, че случаят сега е различен.

Минасян коментира още, ако голяма част от изтеглените депозити от КТБ останат от населението, биха образували ликвидна бомба.

„Когато парите са в населението, не е ясно накъде може да тръгне процесът, не е ясно какво може да се случи, тъй като при такива условия процесите се развиват мигновено“, коментира икономистът.

Прочети още на: <http://www.bgonair.bg/others/2014-11-20/prof-garabed-minasyan-ne-hubavo-da-se-tegli-nov-dalg>

news7.bg

Проф. Митко Димитров: Проблемите в икономиката са много заради съществуващи дефекти

Голяма част от решенията се намират в парламента и правителството, коментира директорът на Института за икономически изследвания към БАН

Публикувана: 31 окт 2014 | 10:27 От: Мариета Иванова

Икономическите проблеми са много в България, тъй като нашата система действа с много дефекти, които трябва да решим, ако искаме да продължим напред, коментира в Сутрешния блок на Bulgaria On Air проф. Митко Димитров, директор на Института за икономически изследвания при БАН. Той допълни, че голяма част от решения се намират в парламента и правителството, което ще бъде излъчено.

„Много ми се иска новите депутати са си взели поука и да са разбрали от преждевременната смяна на две правителства, че гражданите не искат да търпят тези дефекти, които според преобладаващо мнение се дължат на самите политици. Проблемът при нас е, че политиките в момента, на които, основната им задача е общественият живот, всъщност загърбват обществения живот заради частните си интереси. И ми се иска да видя промяна“, коментира проф. Димитров.

Той подчерта, че до края на годината има достатъчно време народните избраници да решат належащите проблеми и около КТБ, и около подготовката на бюджета за 2015.

„Проблемът наистина е да се намери воля да се тръгне в тази посока на намиране на правилните въпроси“, коментира проф. Димитров.

По думите му при казуса КТБ въпросът е да се вземе решение, което да защити обществения интерес. - „Тук не става въпрос да се помогне на едни лоши мениджъри, като дори има съмнения и за престъпна дейност. Въпросът е доколко фалитът на една банка може да се отрази на обществото и доколко е свързано с фалита на други фирми, намаляване на БВП, намаляване на износ“, коментира икономистът.

По думите му, ако се търси решение в посока на помагане на банката, не означава, че сегашните мениджъри трябва да останат. Той подчерта, че част от решението е те да бъдат отстранени.

По отношение на останалите казуси в икономиката проф. Димитров коментира, че преди да се търсят решения, трябва да се признаят проблемите. В тази връзка той подчерта, че правителството и парламента първо трябва да ясно да заявят, че бюджета не се събират няколко милиарда- „това означава, кражби, корупция. И след това да се търсят решения. И според решенията да се оценява работата на бъдещото правителство и на парламента,“ коментира проф. Димитров.

Прочети още на: <http://www.bgonair.bg/economy/2014-10-31/prof-mitko-dimitrov-problemite-v-ikonmikata-sa-mnogo-zaradi-mnogoto-defekti>

БАН: Не може да се очаква тенденция към нарастване на заетостта в близките ГОДИНИ

публикувано на 07.10.14 в 17:05 / 671 преглеждания

Автор: [Мила Младенова](#)

Тенденция към нарастване на заетостта в близките години не може да се очаква. Това прогнозира **проф. Искра Белева** от Икономическия институт на БАН. Тя участва в международна конференция "Икономически растеж: стимули и ограничители".

На фона на общата икономическа ситуация, инвестиционна активност и бизнес климат няма голям оптимизъм за нарастване на работните места, каза професор Искра Белева:

Основните фактори, на които се разчита, това са фондовете по европейските програми и активните програми на пазара на труда. Редица сектори имат проблеми с европейските фондове по отделните оперативни програми, а възможностите са временни и ограничени.

Равнището на безработица от 13 процента вече е по-високо от средноевропейското. От 24 години преход, България има само осем години на растеж на пазара на труда, каза още професор Белева:

Растежът в заетостта се случил, когато ние имали средно годишни темпове на растеж на Брутният вътрешен продукт около 5 процента. Това била силните години между 2000 и 2008-ма.

При очерталите темпове на растеж на икономиката за 2015-а година от около 1,5%, възможностите за създаване на устойчива заетост са минимални. Основните характеристики на заетостта остават - ниски темпове на растеж, силно изразен сезонен характер в сектори и производства, които не са с висока добавена стойност и високо заплащане на труда:

Факт е, че във всичките тези години имаме нарастване на доходното неравенство, нарастване на бедността, силно сегментиране на пазара на труда, силно изразени териториални различия, посочи професор Искра Белева.

money.bg

Проф. Митко Димитров: реални реформи, за да има икономически растеж

Последна редакция: 06.10.2014, 16:03 Публикуване: 06.10.2014, 15:53

© Автор: money.bg

„Източникът на икономически растеж в България трябва да се търси в решаване на проблемите с високото равнище на корупция, враждебната бизнес среда, некачествените услуги в съдебната система и администрацията, неправилното използване на природните ресурси, и демографската криза“.

Това заяви **проф. д-р Митко Димитров**, директор на Института за икономически изследвания при БАН при откриването на международна конференция на тема:

„Икономически растеж: Стимули и ограничители“, организирана от Института за икономически изследвания при БАН. Той допълни, че са необходими реални реформи, особено в неефективните сектори, за да имаме икономически растеж.

„България ще трябва да догонва страните от ЕС по икономически растеж.“, заяви вицепремиерът **проф. д-р Йордан Христосков** при откриването на научния форум. Той поздрави организаторите за добре подбраната и актуална тема. „Темповете на икономически растеж са важни, защото от това ще зависи дали ще напредваме или ще изоставаме като държава“, заяви проф. Христосков. Според него сме имали най-вялата предизборна кампания - без ясни позиции и ангажменти на партиите по отношение на социалното и икономическо развитие. „На съществуващата база, икономическата наука не може да даде нови идеи и нови рецепти за икономически растеж. Трябва да се намерят нови икономически теории с нови дефиниции, които да се прилагат от политиците“, заяви проф. Йордан Христосков.

В пленарния си доклад „Икономически растеж в България - възможности, ограничители и политика“ **проф. Димитров** изтъкна, че България е атрактивна дестинация за преки чуждестранни инвестиции, че има добри икономически показатели и че с всяка година условията за външна търговия се подобряват. „Не трябва обаче да се пренебрегват фактите, че страната ни е сред държавите с най-висок дял на сивата икономика в страните от ЕС. Корупционният дял е висок - над 60 %, а само през последните 3 години /2011 г. - 2013 г./ средно годишно над 2 млрд. лв. са загубите за бюджета от ДДС“, каза проф. Митко Димитров. Той допълни, че центърът на икономическите проблеми в страната се крие в осъществяването на прехода. „Смяната на икономическата система не беше осъществена до край и не се въведоха достатъчно пазарни институции и инструменти“, заяви проф. Димитров. В доклада си той направи ретроспекция на икономическото развитие на България от 1989 г. до 2013 г., разделяйки го на три основни периода с различни икономически характеристики.

„Трябва да се признае порочния характер на връзката на политиците с рентно ориентирания бизнес“, каза проф. Митко Димитров. В заключение той изтъкна, че нереструктурираните институции в България, пречат на бизнеса, не работят за обществен интерес и са пречка за развитието на страната. „Трябват силни институции, но под сила не трябва да се разбира повече държавна намеса в икономиката, а осигуряване на правила и тяхното спазване“, заяви в края на доклада си директорът на Института за икономически изследвания при БАН.

Проф. д-р Йордан Христосков представи доклада си „Инфраструктурата на териториалните единици, като фактор за икономически растеж“. В разработката си проф. Христосков изследва силата на зависимост между равнището на развитие на инфраструктурата и чуждестранните инвестиции. „Чуждестранните инвестиции се насочват към районите в България, където има инфраструктурно развитие“, заяви той. В Северозападния и Северноцентрален район в България, инфраструктурата е слабо развита, като се има предвид не само пътища, но и транспорт, покритие на интернет, пречиствателни станции, уточнява проф. Христосков. Точно в тези райони трябва да се насочат повече инвестиции, защото те се обезлюдяват. В доклада си проф. Йордан Христосков доказва и връзката между това, че районите в страната с развита инфраструктура имат и висок БВП на 1 жител.

Проф. Уилям Бартлет от London School of Economics представи доклад, засягащ въпроса с недостатъчното потребление. Според него поради недостатъчното потребление възникват проблеми в икономиката. Проф. Бартлет изследва страните от

ЕС и Западните Балкани, използвайки модела ядро - периферия. Той разглежда Евронзоната като ядро със страни като Германия, периферия със страни като Гърция, Испания, Италия, Португалия, а свръх периферия - Западните Балкани. Според проф. Бартлет кризата в ЕС е тръгнала точно от периферните страни.

Участие в конференцията вземат учени и изследователи от най-престижните висши училища в България и Европа, членове на сродни академии на науките, държавни и независими експерти в сферата на инвестициите, финансирането, пазара на труда и др.

Силни институции & инфраструктура = растеж

06:10 | 08.10.2014 | 913

EconomyNews.bg

Преходът в България не е завършен – липсват институции, които да отговарят на новите условия на пазарна икономика и демократично управление. Тезата защита **проф. д-р Митко Димитров**, директор на ИИИ при БАН при откриването на международна конференция на тема: „Икономически растеж: Стимули и ограничители”, организирана от Института за икономически изследвания при БАН.

Политиките и на левите, и на десните у нас не дадоха задоволителни резултати, а последната предизборна кампания бе най-вялата без ясни позиции и ангажменти на партиите по отношение на социалното и икономическо развитие. Това мнение изрази служебният вицепремиер и социален министър **проф. д-р Йордан Христосков**. „Темповете на икономически растеж са важни, защото от това ще зависи дали ще напредваме или ще изоставаме като държава“, заяви проф. Христосков. Трябва обаче да се намерят нови икономически теории с нови дефиниции, които да се прилагат от политиките.

В пленарния си доклад проф. Димитров изтъкна, че **погледната отвън, България е сред «отличниците»**. Страната ни е атрактивна за чужди инвестиции – ние сме с най-висок дял спрямо БВП в Източна Европа, голям е дялът на еврофондовете, имаме ниски преки данъци, отличаваме се с макроикономическа стабилност и като цяло понасяме добре кризата. Въпреки че сме загубили 3 г. по време на икономическата криза, по показатели България стои редом до страни като Германия и Словакия и е изпреварена единствено от Полша.

От друга страна, **България е с най-ниски доходи, с високо равнище на корупция, враждебна бизнес среда**, има разочарование от политическата класа и некачествените услуги в съдебната система, администрацията, образованието и здравеопазването, не се

използват ефективно земята и природните ресурси и към това следва да се добавят демографските проблеми, обезлюдяването и емиграцията. Не трябва да се пренебрегват фактите, че страната ни е сред държавите с най-висок дял на сивата икономика в страните от ЕС. Корупционният дял е висок – над 60 %, а само през последните 3 години /2011 г. – 2013 г./ средно годишно над 2 млрд. лв. са загубите за бюджета от ДДС, подчерта проф. Митко Димитров.

Ето защо **причините за липсата на икономически растеж не трябва да се търсят навън**, а е нужно да се решат изброените проблеми. Необходими са реални реформи, особено в неефективните сектори, защото нереструктурираните институции пречат на бизнеса и на развитието на страната. Трябва да се признае порочният характер на връзката на политиците с рентно ориентирания бизнес. Нужни са силни институции, но под сила не трябва да се разбира повече държавна намеса в икономиката, а осигуряване на правила и тяхното спазване, заяви директорът на Института за икономически изследвания при БАН.

«Центърът на икономическите проблеми в страната се крие в осъществяването на прехода. Смяната на икономическата система не беше осъществена до край и не се въвежда достатъчно пазарни институции и инструменти», заяви проф. Димитров. В доклада си той направи ретроспекция на икономическото развитие на България от 1989 г. до 2013 г., разделяйки го на три основни периода с различни икономически характеристики.

„България ще трябва да догонва страните от ЕС по икономически растеж“, заяви вицепремиерът **проф. д-р Йордан Христосков**. Той представи доклада си „Инфраструктурата на териториалните единици, като фактор за икономически растеж“. В разработката си проф. Христосков изследва силата на зависимост между равнището на развитие на инфраструктурата и чуждестранните инвестиции. **„Чуждестранните инвестиции се насочват към районите в България, където има инфраструктурно развитие“**, заяви той. Всъщност европейските фондове, особено по програма "Регионално развитие", са ориентирани именно към това, да се развие инфраструктурата в периферните райони, включително в тези, които са трансгранични райони, за да може да намалее разходите, които се дават за социално подпомагане и да може тези региони сами да се развиват. В Северозападния и Северноцентрален район в България, инфраструктурата е слабо развита, като се има предвид не само пътища, но и транспорт, покритие на интернет, пречиствателни станции. Точно в тези райони трябва да се насочат повече инвестиции, защото те се обезлюдяват. В доклада си проф. Йордан Христосков доказва и връзката между това, че районите в страната с развита инфраструктура имат и висок БВП на 1 жител. На въпрос единствено инфраструктурата ли е определяща за изоставането на Северозападен и Северен Централен район, проф. Христосков уточни – от една страна, там няма такива природните ресурси, както в останалите райони, земята е по-бедна и затова и инфраструктурата не се развива. Не бива обаче да се пренебрегва и фактът, че **в най-изостаналите райони липсва икономическа инициатива, а при започването на реформите те са се оказали в политическата периферия**. В днешните най-изоставани райони политическото събуждане и частната инициатива стават бавно и в крайна сметка е налице политическа изостаналост и консерватизъм. Съществуват **три подхода за развитие на инфраструктурата** – паралелен, при който инфраструктура и индустриализация вървят заедно (пример Великобритания), изпреварващ – където водеща е инфраструктурата (САЩ) и изоставащо развитие на инфраструктурата, характерно за всички бивши социалистически републики, включително и България. За

да има промяна към добро у нас, според проф. Христосков, трябва да се приложи изпреварващият подход. Например, ефектът от често критикувания Дунав мост II тепърва ще се усеща чрез активизиране на бизнес връзките с Румъния.

Проф. Уилям Бартлет от London School of Economics представи доклад, засягащ въпроса с недостатъчното потребление, поради което според него възникват проблеми в икономиката. Проф. Бартлет изследва страните от ЕС и Западните Балкани, използвайки модела ядро – периферия. Той разглежда Евроразоната като ядро със страни като Германия, периферия със страни като Гърция, Испания, Италия, Португалия, а свръх периферия – Западните Балкани. Според проф. Бартлет **кризата в ЕС е тръгнала точно от периферните страни.**

Икономистите на БАН: Нереструрираните институции са проблем за бизнеса и пречка за развитието на страната

Развитието на икономиката на България ще зависи от провежданите реални реформи, намаляването на степента на регулиране на пазарни структури от страна на регулатори и институции и поемането на политическа отговорност за вземането на едно или друго решение

07.10.2014 | 18:41

Проф. Ксавие Рише от Сорбоната бе награден от ръководството на БАН с почетен знак „Марин Дринов“ с лента за принос в областта на икономиката

Не е толкова важно колко инвестиции влизат в определен регион, а каква роля са оказали те на пазарите и имат ли съществено значение в определени производства. Това каза **проф. Ксавие Рише** от Сорбоната в доклада си по време на международната

конференция „Икономически растеж: стимули и ограничители“, организирана от Института за икономически изследвания при БАН. Той допълни, че държавите трябва да обърнат внимание на развитието на промишлеността, тъй като тя дава тласък за растеж и на други сфери. Проф. Рише даде пример с автомобилостроенето, като заяви, че „Източна Европа е едно ново Елдорадо за производителите на автомобили“.

Според **проф. д.ик.н. Гарабед Минасян**, политическата система може да развие, но може и да спъне икономическия прогрес на една страна. Той подчерта, че законите у нас се променят често и видимо с лека ръка. Като пример проф. Минасян даде, че един закон се е променял 8 пъти в рамките на една година. „Честата и хаотична промяна на законите е противоположна за действието и развитието на икономиката“, заяви той. Промяната в законите у нас най-често е свързана с лобистки интереси, липсата на нужна квалификация на депутатите, некадърност и липса на професионализъм на регулаторните органи, каза още проф. Минасян.

„Кредитирането у нас е достигнало 85 % праг на насищане и това е така от 2008 г. насам“, обясни **доц. д-р Григор Сарийски**. Според него, кредитната активност у нас е подчинена главно на субсидиите от ЕС и евентуално реструктуриране на тези субсидии може да доведе до шок в системата. Той подчерта, че кредитите у нас не се насочват към отрасли, от които може да се очаква значителен доход. „Към момента хората и фирмите са доста предпазливи при тегленето на кредити. Те са станали в това отношение по-консервативни отпреди години“, каза още доц. Георги Сарийски.

Тенденция към нарастване на заетостта засега, а и в близките няколко години не трябва да се очаква, коментира **проф. д-р Искра Белева** ситуацията на пазара на труда. „Равнището на безработица у нас е 13 %, което е по-високо от средноевропейското“, заяви тя. Проф. Белева уточни, че с очакван икономически растеж от 1,0 – 1,4 % възможността за увеличаване на заетите е почти минимална. „От 24 години преход, имаме само 8 години растеж в заетостта в периода 2000-2008 г.“, каза още проф. Искра Белева.

Основните характеристики на заетостта остават - ниски темпове на растеж, силно изразен сезонен характер в сектори и производства, които не са с висока добавена стойност и високо заплащане на труда. Факт е, че във всичките тези години имаме нарастване на подоходното неравенство, нарастване на бедността, силно сегментиране на пазара на труда, силно изразени териториални различия, посочи професор Искра Белева.

„Бизнес секторът трябва да се насочи към иновациите, към обновяване на малките и средни предприятия и завоюването на нови външни пазари“, заяви **проф. д.ик.н. Росица Чобанова**. Страната ни трябва да има обща стратегия за иновации, като трябва да се увеличат и държавните инвестиции за научна и развойна дейност, каза още проф. Чобанова.

„Едно от заключенията, което можем да направим с моите колеги – икономисти от протеклата конференция, е, че развитието на икономиката на България ще зависи от провежданите реални реформи, намаляването на степента на регулиране на пазарни структури от страна на регулатори и институции и поемането на политическа отговорност за вземането на едно или друго решение“, заяви **проф. д-р Митко Димитров**, директор на ИИИ при БАН.

„Източникът на икономически растеж в България трябва да се търси в решаване на проблемите с високото равнище на корупция, враждебната бизнес среда, некачествените услуги в съдебната система и администрацията, неправилното

използване на природните ресурси, и демографската криза“, подчерта проф. Димитров. Той допълни, че са необходими реални реформи, особено в неефективните сектори, за да имаме икономически растеж.

Проф. Димитров изтъкна, че България е атрактивна дестинация за преки чуждестранни инвестиции, че има добри икономически показатели и че с всяка година условията за външна търговия се подобряват. „Не трябва обаче да се пренебрегват фактите, че страната ни е сред държавите с най-висок дял на сивата икономика в страните от ЕС. Корупционният дял е висок – над 60 %, а само през последните 3 години /2011 г. – 2013 г./ средно годишно над 2 млрд. лв. са загубите за бюджета от ДДС“, каза проф. Митко Димитров.

Той допълни, че центърът на икономическите проблеми в страната се крие в осъществяването на прехода. „Смяната на икономическата система не беше осъществена до край и не се въведоха достатъчно пазарни институции и инструменти“, заяви проф. Димитров. „Трябва да се признае порочния характер на връзката на политиките с рентно ориентирания бизнес“, каза проф. Митко Димитров. Нереформираните институции в България пречат на бизнеса, не работят за обществен интерес и са пречка за развитието на страната. „Трябват силни институции, но под сила не трябва да се разбира повече държавна намеса в икономиката, а осигуряване на правила и тяхното спазване“, каза още директорът на Института за икономически изследвания при БАН.

„България ще трябва да догонва страните от ЕС по икономически растеж.“, заяви вицепремиерът **проф. д-р Йордан Христосков**. Според него сме имали най-вялата предизборна кампания – без ясни позиции и ангажменти на партиите по отношение на социалното и икономическо развитие. „На съществуващата база, икономическата наука не може да даде нови идеи и нови рецепти за икономически растеж. Трябва да се намерят нови икономически теории с нови дефиниции, които да се прилагат от политиките“, заяви проф. Йордан Христосков.

Проф. Христосков изследва силата на зависимост между равнището на развитие на инфраструктурата и чуждестранните инвестиции. „Чуждестранните инвестиции се насочват към районите в България, където има инфраструктурно развитие“, заяви той. В Северозападния и Северноцентрален район в България, инфраструктурата е слабо развита, като се има предвид не само пътища, но и транспорт, покритие на интернет, пречиствателни станции, уточнява проф. Христосков. Точно в тези райони трябва да се насочат повече инвестиции, защото те се обезлюдяват.

В доклада си проф. Йордан Христосков доказва и връзката между това, че районите в страната с развита инфраструктура имат и висок БВП на 1 жител.

Според **проф. Уилям Бартлет** от London School of Economics поради недостатъчното потребление възникват проблеми в икономиката. Проф. Бартлет изследва страните от ЕС и Западните Балкани, използвайки модела ядро – периферия. Той разглежда Евронзоната като ядро със страни като Германия, периферия със страни като Гърция, Испания, Италия, Португалия, а свръх периферия – Западните Балкани. Според проф. Бартлет кризата в ЕС е тръгнала точно от периферните страни.

В търсене на икономическия растеж на България

Не е толкова важно колко инвестиции влизат в определен регион, а каква роля са оказали те на пазарите и имат ли съществено значение в определени производства. Държавите трябва да обръщат внимание на развитието на промишлеността, тъй като тя дава тласък за растеж и на други сфери. **Проф. Ксавие Рише** дава пример с автомобилостроенето, като заяви, че „Източна Европа е едно ново Елдорадо за производителите на автомобили“.

Според **Проф. Гарабед Минасян** политическата система може да развие, но може и да спъне икономическия прогрес на страната.

В доклада си „Институционални ограничители на икономическия растеж“ той подчертава факта, че законите у нас се променят често и видимо с лека ръка. Като пример проф. Минасян дава, че един закон се е променял 8 пъти в рамките на една година.

„Честата и хаотична промяна на законите е противоположна за действието и развитието на икономиката“. Промяната в законите у нас най-често е свързана с лобистки интереси, липсата на нужна квалификация на депутатите, некадърност и липса на професионализъм на регулаторните органи, посочва проф. Минасян.

„Кредитирането у нас е достигнало 85 % праг на насищане и това е така от 2008 г. насам“, отчита **доц. д-р Григор Сарийски** при представяне на доклада си „Роля на кредитирането за икономическия растеж в България до началото на кризата и след това“. Основния извод е, че кредитната активност у нас основно е подчинена на субсидиите от ЕС и евентуално преструктуриране на тези субсидии може да доведе до шок в системата. При това кредитите не се насочват към отрасли, от които може да се очаква значителен доход.

По отношение на пазара на труда, **проф. д-р Искра Белева** прогнозира, че за съжаление тенденция към нарастване на заетостта засега, а и в близките няколко години не трябва да се очаква. „Равнището на безработица у нас е 13 %, което е по-високо от средноевропейското“, с очакван икономически растеж от 1.0 – 1.4 %, възможността за увеличаване на заетите е почти минимална. „От 24 години преход, имаме само 8 години растеж в заетостта в периода 2000-2008 г.“, допълва проф. Искра Белева.

„Едно от заключенията, което можем да направим с моите колеги – икономисти от протеклата конференция, е, че развитието на икономиката на България ще зависи от провежданите реални реформи, намаляването на степента на регулиране на пазарни структури от страна на регулатори и институции и поемането на политическа отговорност за вземането на едно или друго решение“, коментира **проф. д-р Митко Димитров**, директор на ИИИ при БАН при закриване на конференцията за възможностите и ограниченията за икономическия растеж на България.

<http://darikfinance.bg/novini/110375/%C2+%F2%FA%F0%F1%E5%ED%E5+%ED%E0+%E8%EA%EE%ED%EE%EC%E8%F7%E5%F1%EA%E8%FF+%F0%E0%F1%F2%E5%E6+%ED%E0+%C1%FA%EB%E3%E0%F0%E8%FF>

7 октомври 2014 г.

Експерти: Бизнесът трябва да се насочи към иновации и нови външни пазари

Страната ни трябвало да има обща стратегия за иновации

по статията работи: Мария Стоянова

Бизнес секторът трябва да се насочи към иновациите, към обновяване на малките и средни предприятия и завоюването на нови външни пазари. Това заяви проф. д.ик.н. Росица **Чобанова** по време на конференцията „Икономически растеж: стимули и ограничители“, организиран от Института за икономически изследвания при БАН.

Страната ни трябва да има обща стратегия за иновации, като трябва да се увеличат и държавните инвестиции за научна и развойна дейност, каза още проф. Чобанова.

Развитието на икономиката на България ще зависи от провежданите реални реформи, намаляването на степента на регулиране на пазарни структури от страна на регулатори и институции и поемането на политическа отговорност за вземането на едно или друго решение.

На двудневната международна конференция се поставиха и дискутираха в различни панели сериозни икономически проблеми, стоящи пред България. Икономистите на БАН, учени и изследователи от най-престижните висши училища в България и Европа обсъждаха възможностите за растеж, пазара на труда, инвестиции, въвеждане на иновации и подобряване на бизнес климата.

При представянето на доклада си **проф. Ксавие Рише** отбеляза, че не е толкова важно колко инвестиции влизат в определен регион, а каква роля са оказали те на пазарите и имат ли съществено значение в определени производства.

Той допълни, че държавите трябва да обръщат внимание на развитието на промишлеността, тъй като тя дава тласък за растеж и на други сфери. Проф. Рише даде пример с автомобилостроенето, като заяви, че „Източна Европа е едно ново Елдorado за производителите на автомобили“.

„Кредитирането у нас е достигнало праг на насищане – около 85% от брутната добавена стойност в страната и се запазва така от 2008 г. насам“, заяви **доц. д-р Григор Сарийски** при представяне на доклада си „Роля на кредитирането за икономическия растеж в България до началото на кризата и след това“. Основният извод, който направи доц. Сарийски е, че кредитната активност в сектора на селското стопанство е подчинена в значителна степен на субсидиите от ЕС и евентуално реструктуриране на тези субсидии може да доведе до шок в системата.

Той подчерта, че насочването на кредитите към отрасли от които не може да се очаква стабилна възвращаемост в дългосрочен план е пречка за постигането на устойчив растеж. „Както фирмите, така и домакинствата подхождат много предпазливо при тегленето на кредити . В това отношение те са доста по-консервативни отколкото преди началото на кризата“, каза още доц. Григор Сарийски.

Йордан Христосков: Партиите не предложиха идеи за икономическото развитие на България

публикувано на 06.10.14 в 17:10 / 251 преглеждания

Автор: [Мила Младенова](#)

БГНЕС

По време на предизборната кампания партиите не са предложили идеи по отношение на икономическото и социално развитие на България. Оценката е на социалния министър **Йордан Христосков**. Той участва в международна конференция, посветена на икономически растеж. Според Йордан Христосков, досегашните рецепти на икономическата наука са изконсумирани от политиците.

Икономистите трябва да търсят други модели, други подходи за решаване на глобалните проблеми икономически и социални, обясни социалният министър.

Според него, теоретичната основа, върху която десните партии са градили платформите си преди изборите, намаляване на данъците, на осигурителните вноски, по-голяма свобода за бизнеса, до голяма степен са осъществени в последните години в България. По думите му, по-големите данъчни облекчения са довели до изкривяване на структурата на икономиката в посока на инвестиции, които създават временни работни места, а натрупаните спестявания в част от населението не са включени в икономическия оборот.

По думите на Христосков, политиците от лявото пространство също са разбрали, че приказките за определен брой работни места от само себе си не могат да се получат и плахите идеи за реиндустриализация са се провалили. Той подчерта, че новите решения трябва да бъдат търсени от икономическата наука.

Митко Димитров: Без реални реформи няма икономически растеж

Порочната връзка между бизнеса и политиците разкритикуваха учени от БАН

Нереформираните институции в България пречат на бизнеса, а без реални реформи няма как да очакваме икономически растеж. Това заяви проф. Митко Димитров, директор на Института за икономически изследвания при БАН, при откриването на международна конференция.

Източникът на икономически растеж в България трябва да се търси в решаване на проблемите с високото равнище на корупция, враждебната бизнес среда, некачествените услуги в съдебната система и администрацията, неправилното използване на природните ресурси, и демографската криза, заяви той, цитиран от организаторите на събитието.

Проф. Димитров изтъкна, че България е атрактивна дестинация за преки чуждестранни инвестиции, че има добри икономически показатели и че с всяка година условията за външна търговия се подобряват.

„Не трябва обаче да се пренебрегват фактите, че страната ни е сред държавите с най-висок дял на сивата икономика в страните от ЕС. Корупционният дял е висок – над 60%, а само през последните 3 години (2011 г. – 2013 г.) средно годишно над 2 млрд. лв. са загубите за бюджета от ДДС“, каза проф. Митко Димитров. Той допълни, че центърът на икономическите проблеми в страната се крие в осъществяването на прехода.

„Трябва да се признае порочният характер на връзката на политиците с рентно ориентирания бизнес“, каза проф. Митко Димитров. В заключение той изтъкна, че нереформираните институции в България, пречат на бизнеса, не работят за обществен интерес и са пречка за развитието на страната.

Изходът той вижда в силните институции, като под сила не трябва да се разбира повече държавна намеса в икономиката, а осигуряване на правила и тяхното спазване.

„България ще трябва да догонва страните от ЕС по икономически растеж“, каза вицепремиерът проф. Йордан Христосков при откриването на научния форум. Според него сме имали най-вялата предизборна кампания – без ясни позиции и ангажменти на партиите по отношение на социалното и икономическо развитие.

„На съществуващата база, икономическата наука не може да даде нови идеи и нови рецепти за икономически растеж. Трябва да се намерят нови икономически теории с нови дефиниции, които да се прилагат от политиците“, заяви проф. Йордан Христосков.

Той представи доклад за инфраструктурата на териториалните единици като фактор за икономически растеж, в който се изследва силата на зависимост между равнището на развитие на инфраструктурата и чуждестранните инвестиции.

„Чуждестранните инвестиции се насочват към районите в България, където има инфраструктурно развитие“, заяви той. В Северозападния и Северноцентрален район инфраструктурата е слабо развита, като се има предвид не само пътища, но и транспорт, покритие на интернет, пречиствателни станции, уточнява проф. Христосков. Точно в тези райони трябва да се насочат повече инвестиции, защото те се обезлюдяват. В доклада си проф. Йордан Христосков доказва и връзката между това, че районите в страната с развита инфраструктура имат и висок БВП.

Проф. Уилям Бартлет от London School of Economics представи доклад, засягащ въпроса с [недостатъчното потребление](#). Според него поради недостатъчното потребление възникват проблеми в икономиката.

Проф. Бартлет изследва страните от ЕС и Западните Балкани, използвайки модела ядро – периферия. Той разглежда Еврозоната като ядро със страни като Германия, периферия със страни като Гърция, Испания, Италия, Португалия и свръхпериферия – Западните Балкани. Според проф. Бартлет кризата в ЕС е тръгнала точно от периферните страни.

По статията работиха: [Надежда Бочева](#), редактор [Евгения Маринова](#)

Forumnews.bg

6 октомври 2014 г.

БАН: България шампион по сива икономика и корупция

България трябва да догонва страните от ЕС по икономически растеж, коментира служебният вицепремиер Йордан Христосков

България е с най-висок дял на сивата икономика в страните от Европейския съюз, корупционният дял е висок – над 60%, а загубите за бюджета от ДДС са средно по 2 млрд. лева на година. Това заяви директорът на Института за икономически изследвания при БАН **проф. Митко Димитров** по време на международната конференция „Икономически растеж: Стимули и ограничители“.

Според него източникът на икономически растеж у нас трябва да се търси в решаване на проблемите с високото равнище на корупция, враждебната бизнес среда, некачествените услуги в съдебната система и администрацията, както и с неправилното използване на природните ресурси и демографската криза.

„Смяната на икономическата система не беше осъществена до край и не се въведоха достатъчно пазарни институции и инструменти“, коментира проф. Димитров. В тази връзка той отбеляза, че именно неререформирани институции в България пречат на бизнеса, не работят за обществения интерес и са пречка за развитието на страната.

„Трябват силни институции, но под сила не трябва да се разбира повече държавна намеса в икономиката, а осигуряване на правила и тяхното спазване“, каза в заключение проф. Димитров.

България трябва да догонва страните от ЕС по икономически растеж

В международната конференция взе участие и служебният вицепремиер **Йордан Христосков**. Той акцентира върху това, че България трябва да догонва страните от ЕС по икономически растеж. „На съществуващата база, икономическата наука не може да даде нови идеи и нови рецепти за икономически растеж. Трябва да се намерят нови

икономически теории с нови дефиниции, които да се прилагат от политиците”, каза Христосков.

По този повод той коментира, че предизборната кампания е била най-вялата - без ясни позиции и ангажменти на партиите по отношение на социалното и икономическо развитие.

Вицепремиерът представи доклад, в който изследва силата на зависимост между равнището на развитие на инфраструктурата и чуждестранните инвестиции. „Чуждестранните инвестиции се насочват към районите в България, където има инфраструктурно развитие”, посочи Христосков.

Според него приоритетно трябва да се насочат инвестиции в Северозападния и Северноцентрален район в България, тъй като те се обезлюдяват. „В тези райони инфраструктурата е слабо развита, като се има предвид не само пътища, но и транспорт, покритие на интернет и пречиствателни станции”, добави Христосков.

Кризата в ЕС е тръгнала от Западните Балкани

Проф. Уилям Бартлет от London School of Economics представи доклад, засягащ въпроса с недостатъчното потребление. Според него поради недостатъчното потребление възникват проблеми в икономиката. Проф. Бартлет изследва страните от ЕС и Западните Балкани, използвайки модела ядро - периферия. Той разглежда Евронзоната като ядро със страни като Германия, периферия със страни като Гърция, Испания, Италия, Португалия, а свръх периферия - Западните Балкани. Според проф. Бартлет кризата в ЕС е тръгнала точно от периферните страни.

<http://forumnews.bg/index.php?id=82712>

Синдикати, работодатели и правителство обсъждат бюджета

октомври 01, 2014

Брой прочитания: 49

Анализ на Велина Сашева – икономически репортер на БНТ

Кабинетът предлага дефицит от 4 на сто, икономисти оспорват

Ако парите отиваха при пари, като в мъдростта на народа, в хазната дупки нямаше да има. Най-вероятно. Парите за тази година обаче са си отишли преждевременно, показват анализите на експерти от финансовото министерство. Сега служебният кабинет се опитва да сглоби бюджетния пъзел: да има за всичко обещано, без да се обещава наново.

Предложенията на кабинета

С изчисленията какво има и какво няма в момента в хазната повечето експерти са съгласни: че няма пари за здраве, че са планирани повече приходи от тези, които

вероятно ще се съберат до края на годината, че са обещани, но неподсигурени повече разходи от реалистичното. Например: 160 милиона лева, които няма, за заплати в МВР.

В проекта на актуализация финансовото министерство обясни, че има значително отклонение на допуснатите в бюджета параметри. Затова се налагат промените:

- смекчаване на очакванията за ръст на икономиката на 1,5% от БВП, а не 1,8%, както пише в Закона за бюджета;
- по-малко приходи с над 1 млрд. лв.;
- заделя се обаче допълнителен ресурс от 448 500 хил. лв. – заради липса на пари за социални плащания, психиатричната помощ, хемодиализата, лечението на болни от ХИВ/СПИН и финансирането на спешната помощ;
- увеличение на прогнозния дефицит – до 3,6-4%, което надвишава евроизискванията за дефицит не по-голям от 3% от БВП. Това означава, че ако проектът на актуализация се приеме в този вариант (или всеки друг над 3 на сто), автоматично влизаме в нарушение. Следват препоръки: да се върнем към нормите във възможно най-кратък срок – т.е. ако е възможно, още в бюджета за 2015-та. Това обаче, според икономистите, не е добър дългосрочен сигнал.
- влошаване се очаква по сметките за средствата от Европейския съюз на Националния фонд и бюджета на НЗОК;
- записани са икономии от Публичната инвестиционна програма, които ще спестят 130 млн. лв. от първоначално заложения ресурс от 500 млн. лв.;
- предвижда се нов дълг – до 4 млрд. 500 млн. лв. – да компенсираме одобрената държавна помощ от ЕК до 2,9 млрд. за свежи пари в банковата система и за евентуален заем на Фонда за гарантиране на влоговете в банките – до 700 млн. лева.
- увеличава се и размерът на държавните гаранции, които могат да бъдат издавани до края на годината – с 2 млрд. лв. – ако се наложи – отново за гарантирането на влоговете;

На среща с икономисти финансовият министър защити проекта за новите разчети в бюджета. Според Румен Порожанов, актуализацията е експертна прогноза, която ще оценяват следващите. Но анализът очертава сериозно изоставане от планираното.

Социалният министър **Йордан Христосков** обясни, че заради повишението на цените на тока от днес ще се увеличат и енергийните помощи (сега 65,72 лв. на месец, за пет месеца), средно с 8,84%. Това обаче означава допълнителни 3 млн. 240 хил. лв., вече предвидени в проекта за актуализация.

Ако няма промени в разчетите, болните ще останат без лекарства, полицаите – без заплати, коментира ситуацията в хазната и вицепремиерът Екатерина Захариева. По думите ѝ, няма да стигнат парите и за зимно почистване до края на годината.

Президент и премиер “ЗА” закърпване на хазната

Държавният глава Росен Плевнелиев коментира още в неделя (28 септември), че актуализацията на бюджета е наложителна, защото основните параметри в разчетите са изначално и нарочно събъркани. Припомни, че недостиг има в МВР и в плащанията по европейските фондове.

Премиерът Георги Близнашки обясни, че с този проект на нови разчети до края на годината служебното правителство изпълнява дълга си, колкото и да е неприятно да се

съобщават лоши новини на обществото. Министър-председателят напомни, че крайното решение за точните числа в актуализацията са в ръцете на следващото Народно събрание.

Икономисти: разходите са раздути

Предложеното сега изглежда все едно приемаме ситуацията такава, каквата е – че пари няма и че така все така ще си продължава, коментира пред БНТ директорът на Института за икономически изследвания на БАН **проф. Митко Димитров**. Според него, трябва да се направят реформи в сектори като здраве, образование, МВР, отбрана, а не да се търсят само варианти за безразборно наливане на пари. Сега е времето да се обърнем към условията – по които се събират и по които се харчат парите в бюджета, обясни проф. Димитров. А щом служебното правителство си поставя цел да подготви следващите – трябва да заложи и реформите.

Десислава Николова от Института за пазарна икономика обясни, че сега важното е да се направят икономии и да се спестят още пари. По думите ѝ, най-добре е с промените в бюджетния закон служебният кабинет да предложи и други законопроекти, които да осигурят пари за закръпване на ситуацията.

Икономистите очакват актуализация с по-амбициозни цели за дефицита – защото скоро няма да можем да се похвалим с ниски нива на дълга, понеже непрекъснато го увеличаваме, коментира Николова. А реформите не може безкрайно да се отлагат.

За казуса КТБ, според БАН, парите са заделени твърде рано. И прибързано – като за най-лошия сценарий – фалит. “Ако сега предварително заявим, че имаме пари за най-тежкия вариант – страхувам се да не стимулираме хората, които имат интерес, да не постигнат този най-тежък вариант.”, обясни **проф. Димитров**.

Финансовият министър обаче държи да има надежден буфер, който да подкрепи банковата система. И определя тавана на дълга като “превантивен”.

Синдикати и работодатели – с позиции днес

Социалните партньори поискаха време да прочетат предложенията и мотивите за актуализация и тогава да произнесат позициите си. Очаква се забележките и препоръките им да се изяснят на заседанието на Тристранния съвет днес.

Бюджетът – бремето на следващите

Икономистите са категорични: сега е критичният момент за новото правителство, което и да е то, да поставят решаването на проблемите като първостепенна задача.

Вчера три от партиите, които излъчиха представители в Европейския парламент на предишните избори, се срещнаха с финансовия министър Румен Порожанов.

ГЕРБ, Реформаторският блок и България без цензура изпратиха свои икономически експерти да се запознаят с анализите. БСП и ДПС не дойдоха на среща с Порожанов. Идеята на финансовото министерство е хората, които са най-вероятните нови управляващи, да знаят какво заварват.

Новият кабинет трябва да закръпи бюджета до края на годината, за кратко да сътвори нов – за 2015 – и да вземе крайното решение за казуса Корпоративна търговска банка.

Ако следващият кабинет приеме актуализация на бюджета, това ще е втората поредна година, в която изводът е: това, което разчетохме в началото на годината, се размина с това, което реално се случи.

Работодатели и експерти се противопоставят на актуализацията на бюджета, предлагана от служебното правителство

публикувано на 29.09.14 в 09:23 / 374 преглеждания

- Интервюта на Таня Величкова и Наталия Ганчовска с Васил Велев и с Митко Димитров

Работодатели и експерти се противопоставиха на актуализацията на бюджета, предлагана от служебното правителство. Според тях предложението за дефицит от 4 на сто от БВП и за увеличаване на вътрешния дълг не е аргументирано, коментира председателят на Асоциацията на индустриалния капитал **Васил Велев** в предаването на "Хоризонт" "Преди всички":

Не са убедителни мотивите за предлагането на такъв драстичен ръст в дефицита. А още по-малко отсъстват всякакви мотиви за този драстичен ръст на дълга. Всъщност се предлага да се увеличи държавният и държавно гарантиран дълг с 6 и половина милиарда – в това число 4 и половина нов дълг и 2 млрд. държавни гаранции – общо 6 и половина милиарда, от които милиард и половина да покрие нарасналия дефицит и пет милиарда са мотивирани с половин изречение в мотивите, което е крайно неубедително.

По отношение на мрачните прогнози за ръста на икономиката през следващите две години, Велев посочи: *1,5 е много добър ръст на брутния вътрешен продукт при случилото се през тази година, защото преди една година никой не е предполагал, че ще има такава криза в Украйна и поради сбърканата европейска политика и поради пригласянето на нашите лидери, начело с президента. Преди една година не сме знаели, че ще има покушение над Корпоративна търговска банка, където са от порядъка на 8-10% от финансите и бизнеса на страната. Не сме знаели, че ще има дефлация минус едно цяло и нагоре на средногодишна база при планирана инфлация от близо 2 процента. Т.е. тези 3% надолу също не сме ги знаели. И въпреки това нашата икономика, вижте колко е гъвкава и жизнена, ще направи 1,5% ръст. А нашите политици ще направят дефицит от близо 4 процента!*

Проблемите в икономиката ни са големи, но няма да се решат с тази актуализация на бюджета, заяви за "Хоризонт" и директорът на Икономическия институт на БАН, **Митко Димитров**: *Тия проблеми са предизвикани от това, че при управлението на икономиката, намесата на политиците в икономиката е неефективно, нецелесъобразно, не води до положителен резултат и като че ли предложението идва, за да продължаваме в същата посока, което не е приемливо. Предложението е да продължаваме да харчим, като вземаме кредити, натоварваме държавата и пак като че ли ефектът няма да бъде никакъв. Аз искам да има корекции и тези корекции да бъдат в тая насока. Заедно с това, за да вървят заедно решения, предложения за решаване на проблема със събирането на средствата и с реформата на секторите.*

Разговора на Таня Величкова и Наталия Ганчовска с Васил Велев и с Митко Димитров можете да чуете от звуковия файл.

[Програма Хоризонт Икономика Преди всички бюджет работодатели експерти](#)

Цената на тока – социална или пазарна

11:00 | 29.09.2014 | 319

Цената на електроенергията в България не трябва да е инструмент за правене на социална политика, а да е пазарно ориентирана. От друга страна трябва да се компенсира потреблението на домакинствата с най-ниски доходи да се подпомагат микрофирмите и да се премахнат дефектите, породени от задължителното изкупуване на скъп ток. Това заяви **проф. д-р Митко Димитров**, директор на Института за икономически изследвания при БАН по време на дискусиата за националните цели и приоритети на българската енергетика.

У нас няма система, която да предлага различна цена на тока в зависимост от плащанията, подчерта проф. Димитров. Според него цената на електроенергията е свързана с три елемента. На първо място – разширяване на пазара на електроенергия, на второ – социално подпомагане с цел оцеляване на домакинствата с ниски доходи и на малките фирми, както и засилване на политиката на енергоспестяване. От съществено значение е и промяната на нормативната уредба за задължителното изкупуване на ток на по-висока цена. Това може да стане с преразглеждане на дългосрочните договори за задължително изкупуване на ел. енергия на по-висока от реалната цена, като преференциалните тарифи се заменят с преференциални премии. По този начин определянето на цената ще става на пазарен принцип, а не на база индивидуални договорки, от които страдат голяма част от домакинствата и български фирми, подчерта проф. Митко Димитров.

КМЕТА.BG

Проф. Митко Димитров: Основният проблем на бюджета са по-малкото приходи

Около 500 млн. лв. от спрените програми от ЕС не са получени, коментира директорът на Икономическия институт при БАН

понеделник, 8 септември 2014 г. 10:18 ч. | Автор: kmeta.bg

Основният проблем на бюджета са по-малкото приходи, а не това, че Министерство на финансите липсва ресурс. За изпълнение на договори, сключени от министерствата и МС в размер на 267.33 млн. лева. Това заяви **Проф. Митко Димитров**, директор на икономическия институт при БАН в интервю през Фокус.

"В началото на годината, когато са правили предишния бюджет, правителството е заложило малко повече приходи. Имаше коментари от различни среди, че това е било прекалено завишено, заложили са на повече приходи от ДДС и акцизите. И друг път, когато сме коментирали този въпрос, има много по-големи резерви с несъбрани средства, които могат да увеличат приходите, именно в тези две области - ДДС и акцизите. Само че за да се съберат, трябва да има решителна промяна в работата на тези две институции. Както се вижда от работата и резултатите за първите седем месеца, такава промяна не е била направена и затова тези очаквания не са били изпълнени. Тоест те са нереалистични, при условие, че не се направи никаква промяна в системата. Дупката в бюджета идва основно от това, че не са събрани тези средства, които могат и които са били планирани. Има още една добавка, специфична за тази година - има около 500 млн. лева, които не са получени заради спрените програми от Европейския съюз. Там поне може да се отговори на изисквания, които е поставила Европейската комисия и те да бъдат получени. Слушах коментари, че дупката се обяснява и с по-големите разходи. По-малко е влиянието на разходите. Имаме леко увеличение на некапиталовите разходи, но за сметка на това имаме много голямо забавяне на капиталовите разходи. Изглежда правителството е решило, че това ще бъде буфера - чрез намаляване на капиталовите разходи да се постигне равновесие, но това е недалновидно и не е добра позиция. Тези 200 млн. лева, които не достигат, са в резултат на проблемите, които има в бюджета и не са те причината за дефицита. Предприятията и общините са по-скоро потърпевши от това, че работата по изпълнение на бюджета не върви през първите седем месеца", обяснява проф. Димитров

news7.bg

Бюджетът възпроизвежда проблеми вместо да ги решава

05.08.2014 | 10:30

Нужна е рязка смяна в отношението към изготвянето на държавния бюджет, смята проф. Митко Димитров

Бюджетът, с който ще работи служебното правителство, е същият, с който щеше да работи и предишното. Спорният въпрос беше за 3,7 млрд. лв. заем, който щеше да бъде изтеглен като допълнителна гаранция в случай на нови опити за разклащане на финансовата система в момент, в който няма парламент и не могат да бъдат взимани решения. Тази заплаха съществува все още. Това заяви **проф. Митко Димитров** от Института за икономически изследвания в предаването "Още нещо".

По думите на Димитров е важно да се решат проблемите, които съществуват в сегашния бюджет. През последните години той се изготвя по една и съща схема, която продължава да възпроизвежда проблеми, смята гостът.

Има поне три групи проблеми, които могат да бъдат решени, но за да се решат те, е нужна рязка смяна в отношението към изготвянето на бюджета.

Първата група, която Димитров идентифицира, са приходите. Според него могат да бъдат събрани поне 10% повече приходи, но това не е толкова лесно. Трябва митниците да работят в обществен интерес, по-добра събираемост на ДДС, на здравни и социални осигуровки и други.

Втората група проблеми са високите нива на разходи. Те са лесни за посочване, но трудни за решаване, защото е нужна воля и промяна на приоритетите на тези, които взимат решения.

Третата група проблеми е свързана с ниското качество на работа на нереформираните институции. Те продължават да възпроизвеждат проблеми, вместо да ги решават, заяви Димитров.

bgonair.bg

Проф. Митко Димитров - Bulgaria On Air

bgonair.bg/.../prof-mitko-dimitrov-do-defitsit-se-stiga-...

4.08.2014 г.

Проф. Митко Димитров: До дефицит се стига, не за закърпване на положението, а да правиш инвестиции ...

Ще има ли актуализация на бюджета на НЗОК

август 03, 2014

Брой прочитания: 137

Очаква се утре депутатите да приемат на второ четене актуализацията на бюджета на Здравната каса. Тази седмица опозицията няколко пъти смени позицията си, като в крайна сметка, на консултациите при президента политическите сили се разбраха да увеличат парите, заложили за здраве с 225 милиона лева.

Лекарите вероятно ще поискат още пари наесен, ако сега към бюджета за здраве не се прибавят 328 млн. – както иска Здравната каса, а 225 млн. лв., както предлага финансовото министерство.

Д-р Юлиан Йорданов, заместник-председател на Българския лекарски съюз: Ще успокои системата, но, разбира се, това ще бъде нещо съвсем временно, а пък ние се нагледахме на временни решения и решения на парче в здравеопазването.

Според икономистите проблемите в здравеопазването са от години. По думите им, актуализацията е наложителна, защото болниците трябва да продължат да работят. Дори и с по-малко от поисканите средства.

Калоян Стайков, Институт за пазарна икономика: Миналата година имаше дефицит, който беше прехвърлен за тази година. Тази година явно пак ще има

дефицит, който ще бъде прехвърлен за догодина. Болниците постоянно трупат нови и нови дългове.

Д-р Юлиан Йорданов, заместник-председател на Българския лекарски съюз: Ние не можем да искаме с тези пари, с които разполагаме, да си купим Мерцедес, след като те стигат за един Трабант.

Проф. Митко Димитров, директор на Института за икономически изследвания на БАН: Системата работи с дефекти, сега, когато се дава зелена светлина да се покрие този недостиг, фактически това се прави по принуда и с ясното съзнание, че дефектите няма да бъдат поправени.

Икономистите отчитат, че за здраве много пари се дават под масата и това също е от пороците на системата. Предложенията: държавата да плаща целите вноски на всички хора, които осигурява за своя сметка, за да влизат в хазната още 700-800 млн. лв. годишно. Да се събират вноските по-стриктно, да се обмисли добре как болниците да работят по-ефективно, а лекарите – да боравят с модерна техника.

За утрешната актуализация на бюджета на Здравната каса икономистите допускат обрат в политическите договорки.

Проф. Митко Димитров, директор на Института за икономически изследвания на БАН: Разговорът не трябва да бъде дали утре ще гласуват. Трябва да бъде кой може да промени, да премахне дефектите на системата.

Калоян Стайков, Институт за пазарна икономика: Актуализацията не решава проблем, тя просто го отлага, нищо повече.

Според Българския лекарски съюз, ако депутатите не приемат на утрешното си извънредно заседание актуализация на бюджета на Здравната каса, парите в системата биха стигнали най-много до септември, т.е. тежка есен най-вече за пациентите. По думите на лекарите, това означава фалит на малки общински болници и задлъжняване на по-големите. Лекарският съюз изчислява, че и сега дълговете на болниците са над 400 милиона лева.

По темата работи Велина Сашева.

news7.bg

Г. Минасян: Политиците ни гонят инвеститорите

09.07.2014 | 18:10

Хората пестят, разходите се увеличават, инвеститорите бягат

Приходите на консолидирания бюджет до май са по-малко от същия период през миналата година, което не е нормално. Разходите същевременно се увеличават с 8% тази година. Безусловно всичко това е свързана с политическата криза. Ставащото в Народното събрание въздейства директно върху оценките на инвеститорите и поражда страх сред тях. Това довежда до отлив на свежи пари в икономиката на страната.

Състоянието в страната не предполага икономическа, инвестиционна активност, което значи, че БВП не расте с необходимите темпове. Паралелно с това опира и до събираемостта на данъците. Неданъчните приходи са с 10% по-малко от миналата година, което е странно при положение, че данните за БВП сочат, че той номинално расте. Помощта от Европа също намалява, изрази притеснението си икономистът проф. Гарабед Минасян.

БАН: 100 хиляди нови работни места ще има у нас до две години

19.05.2014 | 14:30

по статията работи: [Георги Велев](#)

Увеличението на заплатите на работниците у нас се забавя, а регионалните различия с икономиката се задълбочава

През 2014 г. броят на заетите хора у нас ще се увеличи минимално с около 10-20 хиляди души. Причината за това основно е очаквания минимален ръст на икономиката у нас. Това стана ясно от предоставените днес данни на Икономическия институт на БАН за тенденциите за пазара на труда у нас.

Очакваме по-съществено увеличение на заетостта в страната до края на 2016 г. В този период около 100 хиляди души се очаква да си намерят работа, обясни ас. Любомир Димитров от института на БАН. Според него през периода нивото на безработица у нас ще остане около 12%. В момента нивото е 12,9 на сто, което е с два процентни пункта по-високо от нивата в ЕС. По данни на Евростат [63,5% е заетостта у нас](#) сред лицата на възраст между 20 и 64 години към края на 2013 г. Спрямо година по-рано тя нараства с 0,5%

По-осезаемо увеличение на заетостта ще има през тази и следващата година като тенденцията ще следва ръстът на икономиката, обясни още Димитров. Той припомни, че ръстът на отчетената безработица от НСИ се дължи и на факта, че намалява броят на обезкуражените лица. Това са хората, които са се отказали да си търсят работа, но в последните години техния брой намалява и те отново се записват в бюрата по труда.

По последни данни на статистиката делът на търсещите работа дълготрайно безработни се е увеличил до 30%. Това е знак, че хората си търсят все по-активно работа. „Има силен ръст на включването на младежи, хора над 50 и уязвими лица, които си търсят работа“, заяви Димитров.

Според него икономическите мерки, които предприема правителство за ограничаване на безработицата показват ефект, но това става в съчетание с парите, отпуснати от ЕС в тази насока. Ако се запази увеличението на парите по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ и в следващия програмен период, то ще има нови стимули за намаляване на безработицата у нас.

Димитров обясни, че институтът на този етап няма информация как строителството на газопровода „Южен поток“ би се отразило на пазара на труда у нас. Причината е, че

липсва достатъчно яснота по развитието на проекта и заради това от БАН не са правили изследвания в тази насока, обясни той в отговор на въпрос на econ.bg.

Той бе и доста скептичен по отношение на развитието на дуалната система за обучение у нас.

„Преди да се направи, каквото и да е по въпроса трябва да има обширна дискусия по темата. Има много неща, които не са ясни за дуалната система като начините на финансиране, какви ресурси ще се използват“, каза Димитров. Според него е нужен детайлен анализ на предложението, защото прилагането на германския модел у нас няма да проработи. Дуалното образование може да заработи у нас, но системата трябва да се пригоди за българските условия, смятат икономистите.

Правителството получи от ЕС близо 100 млн. лева за създаване на стажове за младежите, завършващи висше и средно образование. По програмата младите хора могат да получат възможност за работа, която да отговаря на тяхната специалност, обясни **проф. Искра Белева** от БАН. Тя уточни, че стажовете са за 4 месеца и работата на младежите ще бъде заплатена. Програмата се развива в сътрудничество с бизнеса и ако има успех ще бъде продължена и занапред, обясни още Белева.

Забавяне на ръста на работната заплата

Според специалистите на БАН в последната една година у нас се наблюдава забавяне в темповете на нарастване на годишната работна заплата. По данни на НСИ годишната работна заплата за 2013 г. е била 9690 лева. В обществения сектор пък годишното заплащане е било 10073 лева., а при частниците – 9555 лева.

По данни на НСИ ръстът на номиналната работна заплата се е запазил около 5% през миналата година.

Забавянето на ръста на заплатите се дължи на икономическата и политическа несигурност в страната, ниската инфлация и продължаващото реструктуриране на заетостта, обясняват икономистите.

Регионалните различия у нас ще се задълбочават

Анализът на БАН показва, че процесът на нарастване на регионалните различия у нас е неизбежен, като заедно с него вървят и социално-икономическите проблеми. В общата регионална картина на ЕС страната ни се очертава като пораждаща най-големи проблеми по отношение на изискванията на кохезионната политика на ЕС и е с най-неблагоприятни регионални тенденции.

Страната ни има най-големи разлики в ЕС по отношение на разпределението на БВП на глава от населението по региони, обясни **проф. Стоян Тотев**. За 10 години разликите по региони у нас са се увеличили до 44,7%, което е най-високото ниво в ЕС. За сравнение в съседна Румъния увеличението за същия период по региони е 10 на сто, каза Тотев. По думите му тези регионални различия създават много остри проблеми. В следващите 20 г. тези проблеми няма да бъдат разрешени, смята Тотев.

Ефективната регионална политика би била тази, която проявява не толкова стремеж да смекчава последствията от нарастването на нежеланите регионални различия, а да решава причините, водещи до тези различия, смятат икономистите. Като първа стъпка на този етап от регионалната политика може да бъде максималното ѝ синхронизиране с практиките на ЕС. Постигането на това ще увеличи възможностите за привличане на регионални структурни фондове, смятат икономистите на БАН.

Следващата стъпка предполага на местно ниво да се търсят начини максимално да се съчетаят регионалната политика и икономическата ефективност. Това налага и държавата да води регионален подход при секторните си политики. Само така може икономиките на изостаналите райони да бъдат реструктурирани, за да могат да навакнат в развитието си, смятат учените.

Половината от населението у нас живее в материални лишения

В България около 20-22% от населението живее в риск от бедност. За сравнение в ЕС този процент е 16-17 на сто, обясни **проф. Васил Цанов** от БАН. Това означава, че между 1,3 и 1,7 млн. души в страната живеят в риск от бедност. Според професора правителството води политика до 2020 г. да се намали бедността сред 260 000 души.

Най-рисковите групи, застрашени от бедност са ниско образованите и пенсионерите, става ясно от изследването на БАН. Според икономистите 40% нискообразованите хора у нас живеят в риск от бедност. Лицата, живеещи самостоятелно и пенсионерите също са застрашени от бедност, обясни Цанов.

В момента близо половината от населението у нас има материални лишения и не може да си купува всички необходими продукти от потребителската кошница.

Според Цанов държавата трябва да води различни политики за решаване на проблема, но не и да създава субсидирана заетост. Едната от политиките трябва да е свързана с осигуряването на икономически растеж, вследствие на който ще се увеличи и броя на заетите лица. Тук се включва и политиката по доходите – вдигането на минималните осигурителни прагове и на минималната работна заплата (МРЗ). Вдигането на МРЗ и на праговете обаче в крайна сметка не водят до намаляване на бедността, смята Цанов.

Държавата трябва да води и политики за вдигане на пенсиите и намаляване на неравенството, смята още професорът. Той подкрепя идеята пенсиите да се индексират по швейцарското правило.

Специална политика трябва да се води и за образованието на децата, но образование без работа няма да доведе до необходимия ефект, категоричен бе Цанов.

Социалната политика пък не бива да се насочва към идеите да се дават доходи, а безработните да не работят, смятат още икономистите.

Според Цанов секторите с най-високи заплати в момента са ИТ секторите, финансите и енергийния отрасъл. В хотелиерството и администрацията пък заплащането е най-ниско.

news7.bg

Учените от БАН с песимистичен доклад за икономиката

12.05.2014 0:08

проф. Митко Димитров

Ръст под 3-4% не се отразява на доходите и безработицата, категоричен е

Икономическият институт към БАН ще представи днес годишния си доклад за състоянието на икономиката през миналата година и ще направи прогнозата си за предстоящата.

"Има известен оптимизъм в това, което ни очаква в следващите години. Притеснителни са темповете от 1 до 3% и то при силна външна зависимост", каза проф. Митко Димитров, директор на Икономическия институт към БАН пред репортера ни Гергана Маринова.

За 2014 г. прогнозата на икономистите е ръст от 1-1,6%. Това е твърде слабо увеличение и не оказва въздействие върху нивата на безработица и доходите. Това е по-скоро стагнация, каза проф. Димитров, според когото всеки тем под 3-4% не се усещат.

Докладът от 160 стр. е по-скоро песимистичен, тъй като не показва очакван ръст в следващите години. Безработицата ще е между 12 и 13%, което е далеч от "добрите" нива от 5-6%.

Препоръките на учените от БАН са за запазване на стабилността, търсене на възможности за износ като фактори за развитие, подобряване на работата на институциите, което е съвсем в нашите ръце.

bgonair.bg

[Видимо и невидимо - 18 май 2014 - Bulgaria On Air](#)

www.bgonair.bg/.../ikonomika-i-geopolitika-18-may-...

18.05.2014 г.

Валери Димитров и проф. Митко Димитров коментират какви (гео) политически интереси стоят зад икономическото законодателство.

Прочети още на: <http://www.bgonair.bg/vidimo-i-nevidimo/2014-05-18/ikonomika-i-geopolitika-18-may-2014>

Икономиката ни е изправена пред ИЗКЛЮЧИТЕЛНА НЕСИГУРНОСТ

Износът на стоки с ниска добавена стойност няма как да подобри растежа, посочват учените

18:44 | 12.05.2014 | 2255 прочитания

Учени от БАН представят годишния доклад за икономиката на България

Пред икономическото развитие на България има изключителна несигурност. Към момента се наблюдават известни признаци на подобрене на вътрешното потребление на дребно, но страната играе догонваща роля в ЕС, което не може да й осигури висок растеж. Тези изводи са направени в годишния доклад за 2014 г. на Института за икономически изследвания при БАН.

Екипът от учени прогнозира, че икономиката на страната ще се придвижва напред, но много бавно. Според учените миналата година българската икономика е отбелязала скромен растеж от 0.9% в реален размер, а очакванията за 2014 г. са за растеж на БВП от 1.7%, който може да се ускори до 2.4% догодина и да достигне едва 3% през 2016 г.

Европейската икономика отново ще ни тегли, ако продължи възстановяването ѝ

В момента стагнацията е основен проблем на българската икономика, коментира директорът на института **проф. д-р Митко Димитров**. Прогнозираният ръст ще се случи, ако продължи възстановяването на европейската икономика, от която сме силно зависими, добави той. По думите му единствената възможност сериозно да се увеличат темповете на растеж е, ако се подобри работата на институциите. Въпреки това не може да се очаква особено голяма промяна, защото това е проблем, от който страдаме през целия период на прехода.

Вътрешни резерви за растеж може да се търсят и при подобряване на човешките ресурси, пазара на труда или създаване на по-благоприятна бизнес среда, каза **проф. д-р Искра Белева**. Не е без значение и по кой път ще поеме страната ни в обезпечаване на енергийните ресурси. Належащи са и спрените реформи в образованието, здравеопазването и пенсионната система, каза още тя.

Според доклада безработицата ще намалее от 12.9% през 2014 г. до към 12% в края на 2016 г.

Спре ли изкуственото потискане на цените на енергията, инфлацията ще скочи

От догодина ще започне и по-чувствителен растеж на инфлацията, което донякъде ще се дължи и на увеличаване на цените на тока, които в момента са изкуствено задържани, заяви **Иглика Василева**, един от авторите на доклада.

По думите ѝ инфлацията се задържа ниска и поради умереното развитие на международните цени, ниското вътрешно търсене и не на последно място – забавеното увеличение на административните цени.

Увеличените социални плащания няма да доведат до растеж

Положителна черта на икономическата политика през 2013 г. е запазването на макроикономическата и фискална стабилност, като държавният дълг остава под 20% от БВП, въпреки реализирания дълг през 2013 г., се посочва в доклада. Пак там се казва, че увеличените социални плащания през миналата година имат краткосрочен ефект и няма да доведат до растеж.

Като цяло икономистите на БАН очакват 5-6% ръст и при износа, и при вноса, но остава проблемът за износ на суровини и материали основно с ниска добавена стойност.

Няма да се промени географската структура на експорта, но той леко се измества на изток, особено към Китай, коментира **гл. ас. д-р Виктор Йоцов**. Увеличеният износ на непреработени продукти обаче не е признак на растеж, каза той. За да е двигател на растежа, експортът трябва да е диверсифициран. През последните години диверсификацията намалява, а концентрацията расте, посочи експертът.

Сливане на банки и кредитен туризъм

Що се отнася до фискалната политика, докладът отчита, че през 2013 г. тя се е ограничила до запазване на финансовата стабилност за сметка на повишената суверенна задлъжнялост. В това отношение тя изигра положителна роля, защото не допусна развитието на сценарии за неконтролирано харчене на държавни пари, посочи **гл. ас. д-р Емил Калчев** от института. Фискалната политика обаче не можа да стимулира по-интензивен икономически растеж, добави той.

Кредитен туризъм и концентрация на банките в по-дългосрочен план е прогнозата на **доц. д-р Григор Сарийски**. Според него с последните промени в Закона за потребителския кредит все повече хора ще предпочетат да сменят банката, от която да използват кредитен ресурс, защото вече ще могат да погасят задълженията си, без такса или глоба. Ще продължи и процесът на сливане на банки, тъй като големият дял от печалби е концентриран в няколко институции – три банки държат четири пети от нея, докато при останалите рентабилността е основен проблем.

Финансовата задлъжнялост на фирмите в страната се превръща все повече в бреме за икономическото развитие и бизнеса, отбелязаха и главните асистенти от института **Ивайло Янков и Борис Гюров**.

[Клуб Z](#)

БАН: Икономиката ще расте, но много бавно

Дългосрочната икономическа прогноза остава песимистична

Икономическият растеж в България ще остане минимален през следващите три години. С възстановяването на европейската икономика се очаква умерено засилване ръста на БВП с 1,7% през през 2014 г., ускоряване до 2,4% - за 2015 г. и най-много 3% - за 2016 г.

Това показват прогнозите на Икономическия институт към БАН в третия годишен доклад на тема: „Икономическо развитие и политика в България: оценка и очаквания“.

Ръст от 3% е възможен, ако подобряването на условията в ЕС продължат оптимистично да се развиват и политическата и икономическа стабилност у нас се запази, при условие и че се използват и допълнителни фактори в страната за стимулиране на растежа освен европейските фондове, каза директорът на института проф. Митко Димитров.

От БАН обаче уточниха, че средносрочните и дългосрочните им прогнози за развитието на страната остават „по-скоро песимистични“.

[Начало](#) / [Икономика](#) / От БАН не дават гаранции за икономически растеж през 2014-а

От БАН не дават гаранции за икономически растеж през 2014-а

12.05.2014, 13:26 (обновена 12.05.2014, 13:56)

Спас Стамболски

Какъв ще бъде растежът на икономиката през тази и следващите години? Какво ще се случва с пазара на труда? Колко от банките са активни на българския пазар и какво е бъдещето на сектора? Това са част от въпросите, разгледани в последния анализ на БАН.

Икономическото възстановяване на България продължава да е слабо в няколкото години след 2009 г., когато беше отчетен спад на икономиката с над 5%. Това е състояние на стагнация, от което страната ни няма да може да излезе и през тази година, заяви ръководителят на Института за икономически изследвания на БАН проф. Митко Димитров. Той заедно с представители на Института представиха "Годишен доклад 2014 - Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания"

Изводите от анализа на БАН за икономическата ситуация у нас показват, че **през 2014 г. икономиката ще нарасне с 1,7%**, каквито са и очакванията на правителството и на

Европейската комисия. За 2015. и 2016 г. се очаква БВП на България да нарасне съответно с 2,4% и 3%, каза още проф. Димитров.

Ръководителят на Института за икономически изследвания заяви, че **страната ни може да постигне тези стойности при стабилна икономическа и политическа среда**. Това обаче не е гарантирано предвид усложнената ситуация в Украйна и предстоящите избори за Европейски парламент. Това, което може България сама да направи, за да подобри благосъстоянието си, е да **направи институциите по-продуктивни** (въвеждане на електронно правителство и др). Това е процес, за който вече 25 години си говорим, че трябва да се случи, но така и не виждаме резултати от него, допълни проф. Димитров.

Според БАН **средногодишната инфлация през тази година ще бъде отрицателна** (дефлация) от 0,3%. За това ще допринесе стабилното ниво на международните цени, каза Иглика Василева от Института.

Василева коментира и думите на финансовия министър Петър Чобанов, че дефлацията и от това забавения икономически растеж се дължат на административно регулираните цени. Такива цени има в енергетиката, в здравеопазването и т.н. По думите на Василева **този процес на регулация няма да продължи дълго във времето и е възможно още след изборите да видим нарастване на някои от тези цени**.

На въпрос дали се очаква **скок в цените на електроенергията** Василева отговори, че това е **много вероятно да стане още в близките месеци**.

По отношение на безработицата се очаква **нейното намаление да бъде слабо в периода 2014-2016 г.** Ако към края на 2013 г. безработицата е била 12.9%, то тя едва ли ще падне под 12% до края на 2016 г.

За периода до 2016 г. икономистите от БАН очакват също така структурата на износа ни да се промени и една по-голяма част от приходите да започнат да постъпват от страни на изток от нас. ЕС ще остане основен търговски партньор, но делът на търговията ни с балканските и азиатските страни ще расте, каза д-р Виктор Йоцов от института.

Доц. Григор Сарийски очерта ситуацията и перспективите в банковия сектор. Анализът на БАН показва, че **активни на пазара в България са не повече от 4-5 банки, а останалите гледат пазара от близо**. Това ясно се вижда от финансовия резултат на цялата система, за който допринасят основно тези банки. В резултат на това **все повече ще се очертава концентрацията на банкови институции** у нас, процес който наблюдавахме с придобиването на няколко по-малки банки от други с по-добро финансово състояние и пазарно присъствие.

Според икономистите, новите промени в Закона за потребителския кредит, които премахват наказателните лихви при предсрочно погасяване на кредитите, ще доведе до това, че **големите банки ще привлекат по-лесно платежоспособните клиенти на по-малките си конкуренти**. От това ще загуби пазарът и свободната конкуренция, а от там ще пострада и потребителят, смята Сарийски. По думите му кредитните институции, вече не гледат на Държавните ценни книжа като най-добрата инвестиция за свободните им средства. Това се вижда от факта, че през 2013 г. банките са намалили с 4% активите които имат в ДЦК. Според Сарийски това е ход на банките, с който те подготвят по-голяма експанзия в кредитирането на бизнеса и домакинствата, където доходността (но и рискът) са по-големи.

На въпрос на Money.bg към Сарийски дали се очакват сливания на банки през тази година той отговори утвърдително. "Сливания ще има както през тази, така и през следващата година, като най-вероятно ще бъдат придобити финансови институции в недобро финансово състояние", посочи експертът.

МОНИТОР

Годишно хазната губи 2 млрд. лв. от косвения налог

Източват ДДС с „подарени” домати

40% от колите в София не са регистрирани в общината

БГНЕС

Проф. Митко Димитров, директорът на БОРКОР Бойко Великов и зам.-министърът на финансите Людмила Петкова преди старта на вчерашния форум.

ЙОРДАН ЙОЧЕВ

21.03.2014

Цели тирове с плодове и зеленчуци са били внасяни у нас от фирми, които декларирали, че стоката им е била подарък. По този начин е било избягвано внасянето на ДДС и данък печалба. Това стана ясно вчера от изказването на зам.-министъра на финансите Людмила Петкова по време на форум за противодействието на данъчните измами, организиран от БОРКОР и БАН. Около 2 млрд. лева е загубила държавата от невнасяне на данък добавена стойност за 2013 г., посочи от своя страна проф. Митко Димитров от Института за икономически изследвания към БАН.

Заради сериозните загуби за бюджета в момента финансовото министерство разработва Стратегия за превенция на данъчните измами съвместно с други контролни органи.

Целта е да се набележат най-ефективните мерки

срещу различните видове измами. Мерките ще бъдат разработени по видове данъци и данъчно задължени лица, каза още зам.-министърът на финансите Людмила Петкова.

Най-големите загуби за бюджета идват от измами с ДДС и контрабандата на акцизни стоки. Има проблем обаче и с внасянето както на данъците на автомобили, така и при тези за недвижими имоти.

Петкова обясни, че са поискали информация за регистрираните автомобили в столичния КАТ и се оказало, че цели 40% от тях не били вписани в общината след това и собствениците им не са внесли и един лев данък за возилата си. За да се спре тази далавера, ще се работи за изграждане на връзка между базите данни на КАТ и общината.

Освен нерегистрираните коли имали и

много сгради, които не са били декларирани

и за тях също не са плащани местни данъци. Затова готвената стратегия ще обхване както републиканските, така и местните данъци и такси.

Отскоро с цел превенция на измамните действия обратното начисляване на ДДС при зърнените и техническите култури. „Това е много ефективен механизъм, но европейското законодателство не позволява той да бъде въведен за по-широк кръг стоки. Механизмът ще се прилага до края на 2015 г. и след анализ може да бъде продължен до 2018 г.“, коментира Людмила Петкова.

Председателят на Българската стопанска камара Божидар Данев обясни, че една от най-новите тенденции в укриването на данъци и минаването в сивата икономика е т. нар. аутсорсване.

„Голяма фирма прехвърля дейностите си на по-малки, които вече са в сивия сектор“, коментира Данев. Той даде и пример как МВР например е сключвало договори с частни охранителни фирми, като вътрешното министерство не е плащало данъци. Това се е случвало по времето на бившия вътрешен министър, а впоследствие се оказало, че договорите сериозно са ощетявали силовото ведомство. Данев разкри и фрапиращи случаи на укриване на данъци в сферата на строителството.

„Една фирма в София за три години увеличава оборота си от 26 на 173 млн. лева, но в същото време печалбата ѝ се срива от 2 милиона, до 250 000“, посочи още той. По данни на Данев от 2008 до 2012 г. 12,4 млрд. лева ДДС е бил източен.

1,2 милиона не плащат здравни осигуровки

1,2 милиона души не си плащат здравните осигуровки, обяви вчера председателят на Българската стопанска камара Божидар Данев. Той попита риторично откъде идват парите за тяхното обслужване. Една от схемите била, когато на даден гражданин му се наложи операция, да внесе 500 лева здравни осигуровки за месеците назад. След това му правели манипулация, струваща в пъти повече от платените 500 лева, и след нея пациентът отново спирал да си внася осигуровките.

„Дянков не е внасял осигуровки 4 години. Държавата трябва да внася осигуровки на 11 категории – на пенсионери, затворници и др. Въпреки че ставките са се повишавали, през годините Дянков е внасял по 941 милиона лева, а когато държавата не си внася осигуровките, какъв пример дава тя за бизнеса“, коментира Божидар Данев.

Държавата губи близо 4 милиарда лева от кражба на ДДС и от контрабанда

Данъчните измами се улесняват от слабите институции и лошото законодателство

Панайот Ангарев

"Мега Комюникейшън"

Проф. Митко Димитров (БАН), Бойко Великов от БОРКОР (в средата) и зам.- министърът на финансите Людмила Петкова обсъдиха мерките срещу кражбата на ДДС.

Всяка година измамите с ДДС и контрабанда на акцизни стоки струват на държавата около 4 млрд. лв. Само за периода 2008-2012 г. несъбраните данъци възлизат на повече от 12.4 млрд. лв. Тези данни изнесоха представители на бизнеса и научните среди вчера по време на конференция за данъчните измами и борбата с тях.

"В сравнение с ръста на БВП данъчните приходи рязко намаляват. Това не се наблюдава в нито една европейска страна", коментира председателят на Българската стопанска камара Божидар Данев и даде за пример: Към 2012 г. събираемостта на данък печалба е с 48% по-малко, с 21% по-ниска е събираемостта на ДДС, с 15% - на осигурителните вноски. "В същото време БВП за периода е нараснал с 29%. Средната работна заплата е нараснала с 80%, заетите са по-малко само с 8%. Минималната работна заплата е увеличена с 61%, акцизите на горивата са се вдигнали с 12 до 30%. Тоест всички компоненти на данъчните обеми са драстично изменени, а всъщност ние събираме по-малко," подчерта Данев.

Като основна причина за тези стряскащи данни икономистите посочиха лошото законодателство и невъзможността на НАП да се справи със събирането на данъчните приходи. "Промените в Закона за ДДС внасят несигурност и непредвидимост", коментира проф. Гарабед Минасян. Той даде за пример, че от 2006 г. до сега законът е променян 30 пъти, като е имало случаи в два поредни броя на "Държавен вестник" да се публикуват нови текстове. По думите му обясненията за подобни промени са три. Първото е, че се преследват лобистки цели, което е приемлив етикет на корупционни практики. Второто е, че тези, които предлагат промените, са некомпетентни. "Всички ние сме виновни, че пращаме такива хора в парламента", коментира проф. Минасян. Третото обяснение е, че тези, които разбират за какво става дума, се отнасят несериозно към ангажиментите си в парламента.

Изводите според Божидар Данев са, че ръстът на сивата икономика е свързан преди всичко с неразумната данъчноосигурителна политика и невъзможността на данъчната администрация да се справи със събираемостта. "1.2 млн. души не плащат здравни осигуровки. Какво правим? Защо ги обслужваме, кой плаща?", попита Данев. Той допълни, че държавата като данъчно задължено лице също не си спазва законовите изисквания.

Според Данев е необходимо държавата да предприеме законодателни и организационни мерки. БСК, според него, може да финансира изграждането на цифрова библиотека, където ще се събира счетоводната информация за 50 години назад. Той даде за пример колко лесно може да бъде открита кражба на ДДС с неназована строителна фирма, която е увеличила продажбите си от 26 млн. на 176 млн. лв., но е намалила печалбата си от 2 млн. лв. на 255 хил. лв. Информацията беше показана пред представители на НАП, които първо замълчаха, а после коментираха, че през фирмата само се въртят пари, а тя аутсорства дейности на други компании.

КОНТРОЛ

Заместник финансовият министър Людмила Петкова припомни, че от лятото до края на миналата година данъчните, Агенцията по храните и МВР са направили над 25 хиляди проверки по граничните пунктове - основно с Гърция, и на зеленчуковите борси и тържища. Проверявани са доставките на плодове и зеленчуци. "Бяха установени много нарушения - цели камиони внасяха зеленчуците като "подарък" или на занижени стойности. Тази мярка беше предприета и за защита на българските производители", каза тя. Според Петкова измами има и с плащането на местни данъци и такси. "При промените в закона миналата година получихме интересна информация. Поискахме от столичния КАТ данни за регистрирани автомобили, също и от общината. 40% от регистрираните в КАТ автомобили не бяха с платени данъци. Има и много недекларирани пред общината сгради", допълни Петкова.

Бюджетът губи 4 млрд. лв. годишно от ДДС измами и укрити осигуровки

Измамите станаха национален спорт и са обвързани с политическата корупция, твърди Божидар Данев от БСК

Българската икономика работи с много дефекти, пример за което е равнището на корупция, което в продължение на годините, остава високо. Данъчните измами били широко разпространени, затова и влиянието им върху икономическия живот е голямо, посочи **проф. Митко Димитров** от Икономическия институт

„Ако се вземе предвид стабилният дял на корупцията и на сивия сектор, това е голям рисков фактор за нормалното функциониране на икономиката“, предупреди проф. Димитров, според когото отговорността за тази ситуация е основно на институциите, въпреки „културния и историческия фактор“.

Намаляването на събираемостта на ДДС през последните години спрямо БВП не може да се обясни с икономическата криза, заради въведения плосък данък, заяви **проф. Гарабед Минасян**. Затова според него събираемостта намалява единствено заради данъчни измами.

„Данъците не са благотворителност, не се плащат по желание, те са задължение на всеки един гражданин, а данъчната администрация не работи ефективно“, твърди той.

Проф. Минасян показва данни, според които на всеки 3 – 4 месеца се променя Законът за ДДС.

„Уставът на МВФ е приет през 1944 г., променян е 3 пъти за 70 г., а при нас се е случвало в три поредни броя на Държавен вестник да се правят 3 поправки на Търговския закон“, каза той. Според него единственото обяснение за честото прекрояване на законите е: преследват се лобистки цели, което означава корупционни практики в парламента.

Той даде пример с прословутия [хонорар на Ахмед Доган](#) - над 1,5 млн. лв. за маркетингово проучване като консултант по четири големи енергийни проекта – основно хидровъзел „Цанков камък“.

„В една пазарна икономика каквото си направил, това се заплаща – той е направил нещо за 2 млн. лв., следователно е променил някой закон така, че поръчителите да спечелят повече от 2 млн. лв.“, каза Минасян. Според него оттеглилият се от политиката Христо Бисеров също най-вероятно е променял закони в нечий интерес. „Където има дим, там има огън“, твърди проф. Минасян.

Той посочи пример за последиците, които търпи икономиката от политически решения. „Човек, събирал хора по митингите, го слагат на държавна софра. Той е некомпетентен, в НС не стои мирно и прави поразии, които се отразяват на икономиката“.

В крайна сметка той обобщи, че политиките, които често променят законите, са освен корумпирани и некомпетентни, защото не могат да предвидят последиците от промените. „Всички ние сме виновни, че пращаме некомпетентни хора в парламента и че не изискваме достатъчно от депутатите“, заяви проф. Минасян.

В крайна сметка икономистите на БАН твърдят, че годишната загуба за бюджета от ДДС измами е над 2 млрд. лв. Заедно несъбраните акцизи и осигуровки или укрити данъци загубите стигали до 4 млрд. лева на година.

Не всички изменения на законите се правят тенденциозно, възрази **Бойко Великов**, директор на Центъра за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност, по-известен като БОРКОР. Според него, ако се направят промени например в Закона за концесиите, ще имаме промяна в сфера със стратегическо значение за държавата.

Измамите с ДДС и контрабандата "изяждат" 4 млрд. лв. годишно от бюджета

Финансовото министерство разработва стратегия срещу данъчните измами

12:13 | 20.03.2014 | 2302 прочитания

Митко Димитров (БАН), Бойко Великов (БОРКОР) и Людмила Петкова (МФ).

Сн. БГНЕС

Загубите за бюджета от измами с ДДС и контрабандата на акцизни стоки – цигари, алкохол и горива - достигат 4 милиарда лева годишно. Това съобщи проф. Митко Димитров, директор на Института по икономически изследвания на БАН, който организира дискусия по проблема.

Загубите от измами с ДДС са над 2 млрд. лв., а като се прибавят и нъсъбраните приходи от акцизи, достигат 4 милиарда лева на година, каза проф. Димитров. По думите му рязкото увеличаване на измамите се наблюдава с настъпването на кризата, като 60% от бизнеса посочва, че източва ДДС чрез фиктивни фирми.

Несъбраните данъци възлизат на повече 12.4 млрд. лв. за периода 2008-2012 г., показва анализ на Българската стопанска камара (БСК), представен от изпълнителния председател Божидар Данев. Според него ръстът на сивата икономика е свързан преди всичко с неразумна данъчно-осигурителна политика и невъзможност на данъчните да се справят със събираемостта на приходите.

За да компенсира намалелите данъчни приходи, държавата увеличава косвеното облагане, каза Данов. Той посочи, че самата държава дава лош пример, като не внася осигуровките, за които е задължена по закон. Според Данев е необходимо държавата да предприеме законодателни и организационни мерки, като БСК официално настоя за въвеждане на обратното начисляване на ДДС и за захарта.

Стратегия срещу данъчните измами

Финансовото министерство разработва стратегия срещу данъчните измами съвместно с други контролни органи, съобщи зам.-министърът на финансите Людмила Петкова.

По думите ѝ целта е да се набележат най-ефективните мерки за противодействие на незаконните практики. Предвижда се мерките да бъдат разработени по видове данъци и данъчно задължени лица, като ще обхване както републиканските, така и местните данъци.

Установено е, че при различните категории данъчно задължени лица, данъчните измами се реализират по различен начин. Като пример Петкова даде големите мултинационални компании и малките предприятия.

Според зам.-финансовия министър измами има и с плащането на местни данъци и такси. "При промените в закона миналата година получихме интересна информация. Поискахме от столичния КАТ данни за регистрирани автомобили, също и от общината. 40% от регистрираните в КАТ автомобили не бяха с платени данъци. Има и много недекларирани сгради пред общината", каза Петкова.

Обикновено сградите не се въвеждат в експлоатация, за да не се плащат данъци. Това се прави, когато апартаментите не са продадени, ако сградата е жилищна, или ако няма наематели, ако е офис сграда.

Обратното начисляване на ДДС

Отскоро с цел превенция на измамите действа обратното начисляване на ДДС при зърнените и техническите култури, припомни Петкова. Според нея това е много ефективен механизъм, но европейското законодателство не позволява той да бъде въведен за по-широк кръг стоки. "Механизмът ще се прилага до края на 2015 г. и след анализ може да бъде продължен до 2018 г.", допълни Петкова.

По думите ѝ механизмът за обратно начисляване на ДДС спира данъчните измами при доставките на зърнени и технически култури. За да не се прехвърлят обаче измамите към преработвателите, са предприети и други мерки от НАП като идентифициране на лицата, които ще ползват обратното начисляване на ДДС, контрол върху дейността им, обмен на информация с фонд "Земеделие" за засетите площи с култури и произведената продукция.

Преди дни икономическият министър Драгомир Стойнев съобщи в Пловдив, че се предвижда обратното начисляване на ДДС да бъде въведено и за други сектори, без да назове кои. БСК иска това да стане и за захарта, но Петкова не обяви дали се предвижда такава мярка.

На лов на плодове и зеленчуци за подарък

Друга мярка, която е предприело правителството срещу контрабандата, е наблюдение при движение на стоки с висок фискален риск, които често се използват в схеми за данъчни измами като плодове и зеленчуци, месо, захар, мляко и др., каза Петкова

Фискалният контрол се извършва на територията на цялата страна от приходната агенция. Спецкипите, които бяха създадени в началото на годината, могат да спират камиони над 3 тона, да ги проверяват какви стоки превозват и да изискат документите за това. На превозното средство могат да се поставят пломби с GPS до мястото на доставяне на стоката.

Петкова припомни, че от лятото до края на миналата година данъчните, Агенцията по храните и МВР са направили над 25 хил. проверки на граничните пунктове - основно с Гърция, и на зеленчуковите борси и тържища. Проверявани са доставките на плодове и зеленчуци.

"Бяха установени много нарушения – цели камиони внасяха зеленчуците като "подарък" или на занижени стойности. Тази мярка беше предприета и за защита на българските производители", каза зам.-министърът на финансите.

Други превантивни мерки срещу контрабандата са наблюдение на лицата в реално време, за да се идентифицират търговците, които могат да бъдат въведени в схеми на данъчни измами. Голяма част от тях невинаги знаят, че техният предходен доставчик е организиран схема за данъчна измама.

Агенция "Митници" е съсредоточила усилията си по границата заради контрабандата на акцизни стоки – цигари и алкохол.

Има формула, по която да се изчисли рискът длъжностно лице да извърши измама, каза Елеонора Николова от Центъра за противодействие на корупцията към правителството (БОРКОР).

Негативна тенденция

Губим по 2 млрд. годишно от ДДС измами

Петя Стоянова

Губим по 2 млрд. лв. годишно от ДДС измами, като най-ниска е събираемостта на данък „печалба“. В Министерство на финансите готвят нова стратегия за наблюдение и превенция на стоки и услуги с висок фискален риск.

Повече от 2 млрд. лв. годишно губи държавата от ДДС измами през последните няколко години.

Тази сума надхвърля бюджетния дефицит и ако към нея се прибави несъбраният акциз върху алкохол, цигари и неплатените данъци за зеленчуци, тя нараства до 3-4 млрд. лева, съобщи проф. Митко Димитров, директор на Института за икономически изследвания към БАН, в дискусия за риска от данъчни измами и данъчно укриване.

Тази цифра звучи стряскащо на фона на търсенето на 50 и 100 млн. за различни социални нужди.

Има ясна тенденция на увеличаване на несъбирането на ДДС и на това мнение е 60% от бизнеса. ДДС се прикрива чрез корупция и фиктивни парични потоци на фиктивни фирми, посочи Димитров. Според него се забелязва рязко увеличаване на измамните съставни части на кризата.

Икономиката ни работи с много дефекти и един от тях е корупцията.

Анкета установи, че нейното равнище е около 40% и то се запазва през последните няколко години, което поставя под риск функционирането на икономическата система и държавата, предупреди Димитров.

Ръстът на сивия сектор в икономиката от 2008 г. до 2012 г. е нараснал от 0.1 до 4.4% и за този период несъбираемите данъци са над 12,4 млрд. лв. обяви не за първи път цифрата председателят на БСК Божидар Данев.

По думите му е нормално в условия на криза сивата икономика да расте, но въпросът е с какви темпове това се случва.

Сривът в събирането на данъчните вземания и осигуровките, който са един от критериите за измерване на сивата икономика, след 2007 г. е нараснал с над 5 на сто - от 30 на 35%. За това време изчисленията дори не отчитат увеличението в размера на социалните и здравните осигуровки, както и ръста на средната заплата с близо 80% и ръста на минималната заплата с почти 70%.

Освен при преките данъци, нараства несъбираемостта и при косвените данъци.

Не може при 80% ръст на заплатите да няма подобен скок в данъка върху общия доход например. При акцизите на горивата също има подобни несъответствия. Това са ясни индикации, че българската икономика продължава да потъва в сивия сектор, категоричен е Данев.

"Къде е НАП, къде е БОРКОР?", риторично попита той и ги посочи като едни от виновниците за стряскащите резултати от водената данъчна политика.

Като пример за злоупотреби шефът на БСК посочи строителството, туризма, сферата на услугите и транспорта.

Камарата е готова да подари софтуер на НАП, с които да се събере информация за данъчните задължения на фирмите 50 години назад, обяви Божидар Данев.

Бизнесът е готов да финансира и изграждането на data center за обработка и съхраняване на счетоводната информация.

В БСК не наблюдават засилване на работата на институциите към по-добра събираемост, но според камарата на негативната тенденция може да се повлияе чрез законови и организационни мерки.

Едно от предложенията е да се приложи в по-ранен срок новата директива на ЕС, която въвежда нов стандарт в събирането на ДДС. По принцип България трябва да приведе законодателството си в съответствие с директивата до 2016 - 2020 г., но от БСК предлагат това да стане много по-рано.

Това ще доведе до сериозно увеличение на приходите от ДДС.

Финансовото министерство разработва „Стратегия за превенция на данъчните измами“ съвместно с други контролни органи.

Мерките ще бъдат разработени по видове данъци и данъчно задължени лица, а целта е да се набележат най-ефективните мерки за противодействие на незаконните практики, обяви зам.-министърът на финансите Людмила Петкова.

Освен данъчните измами, те ще засегнат и контрола върху местните данъци и такси.

Поискахме от столичния КАТ данни за регистрирани автомобили, а после и от общината. Оказа се 40% от регистрираните в КАТ автомобили не са с платени данъци. Има и много недекларирани сгради пред общината, даде пример Петкова.

Затова новата стратегия ще обхване както републиканските, така и местните данъци и такси.

По думите ѝ превенцията срещу измамите с обратното начисляване на ДДС при зърнените и техническите култури вече дава резултати.

За да не се прехвърлят измамите към преработвателите, са предприети и други мерки от НАП -

идентифициране на лицата, които ще ползват обратното начисляване на ДДС и контрол върху дейността им, обмен на информация с Държавен фонд "Земеделие" за засетите площи с култури и произведената продукция.

Друга мярка предвижда наблюдение при движение на стоки с висок фискален риск, които често се използват в схеми за данъчни измами: плодове и зеленчуци, месо, захар, мляко, изреди зам.-министър Петкова.